ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΡΠΝΩΝ

ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ. 1848. ΑΡΙΘ. 16.

Ο ΠΑΝΑΓΙΟΣ ΤΑΦΟΣ.

Ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς ἁγίας Γραφῆς πληροφορούμεθα, ὅτι οἱ Ἑβραῖοι συνείθιζον ἔκπαλαι νὰ θάπτωσι τοὺς νεκροὺς αὐτῶν ἐντὸς σπηλαίων φυσικῶν, ἢ ἐν μέρει τεχνητῶν λελατομημένων ἐπὶ πετρῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Τὰ σπήλαια ταῦτα εἶχον πολλάκις λαβυρινθίους διόδους καὶ διάφορα χωρίσματα· εἰς δὲ τὴν εἴσοδον αὐτῶν ἔθετον λίθον ἐν εἴδει θύρας διὰ νὰ προφυλάξωσιν αὐτὰ ἀπὸ τῆς ἐφόδου τῶν ἀγρίων θηρίων. Τοιοῦτον ὑπῆρχε τὸ σπήλαιον εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Ἀβραὰμ ἔθαψε Σάῤῥαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ (α)

Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλὴμ παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Γολγοθᾶ κείμενον μνημεῖον,

(α) Μετὰ ταῦτα ἔθαψεν Ἀβραὰμ Σάῤῥαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ ἀγροῦ τῷ διπλῷ, ὅ ἐστιν ἀπέναντι Μαμβρῆ, καὶ ἐκυρώθη ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον, ὃ ἦν ἐν αὐτῷ τῷ Ἀβραὰμ εἰς κτῆσιν τάφου παρὰ τῶν υἱῶν Χέτ. (Γεν. Κεφ. Γ'. 19.)

ἐν ᾧ κατὰ τοὺς ἱεροὺς Εὐαγγελιστὰς ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας Ἰωσὴφ ἔθηκε τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ (6) καὶ τὸ ὁποῖον παριστᾷ ἡ παροῦσα ἡμῶν εἰκονογραφία.

Ἀλλ' ἡ κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπικρατοῦσα μανιώδης εἰδωλολατρεία, προσπαθοῦσα νὰ κατακαλύψῃ καὶ νὰ καταστήσῃ ἄγνωστον τὸν ἱερὸν τοῦτον τόπον, συνεσώρευσεν ἐκεῖ λίθους καὶ χῶμα, καὶ μεταβαλοῦσα τὸν τόπον τοῦτον εἰς τεχνητὸν λόφον, ἔκτισεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ναὸν τῆς Ἀφροδίτης, μέχρις οὗ ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἡ μήτηρ αὐτοῦ Ἑλένη, κατεδαφίσασα τὸν βωμὸν τοῦ εἰδώλου καὶ ἀνασκάψασα τὸν τόπον, εὑρῆκε τὸν πολύτιμον τοῦτον θησαυρὸν τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, τὸν ὁποῖον, συμπαρέλαβεν ἐντὸς τῆς ἐν τῷ ἰδίῳ τόπῳ μεγαλοπρεποῦς οἰκοδομῆς τοῦ κατὰ διαταγὴν τοῦ Αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου οἰκοδομηθέντος ἱεροῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Ἀναστάσεως.

Ὁ ναὸς οὗτος, κτισθεὶς κατὰ τὴν Κορινθιακὴν ἀρχιτεκτονικήν, εἶναι μεγαλοπρεπὴς καὶ περίφημος, ἔχων δύο ὑψηλοὺς θόλους, ἐξ ὧν ὁ μὲν πρὸς ἀνατολάς, ὁ καλύπτων τὸ ἅγιον βῆμα τοῦ Καθολικοῦ τῶν ὀρθοδόξων, εἶναι ἐκ κεράμου· ὁ δὲ πρὸς δυσμάς, ὁ καὶ μεγαλήτερος, στηρίζεται ὑπὸ δεκαέξ ὡραίων στηλῶν ἐκ λευκῶν καὶ πορφυρῶν μαρμάρων· αἱ δὲ στῆλαι αὗται, σχηματίζουσαι δεκαεπτὰ ἀψίδας, ὑποστηρίζουσιν ἀνωτέραν τινα στοὰν ἔχουσαν ἐπίσης δεκαὲξ στήλας, μικροτέρας τῶν πρώτων, καὶ σχηματιζούσας ἐπίσης δεκαεπτὰ ἑτέρας ἀψίδας μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τῶν πρώτων εὑρίσκονται καὶ τὰ κατηχούμενα τῶν ὀρθοδόξων.

Μεταξὺ δὲ τῶν ζωοφόρων τῶν στηλῶν τῆς τελευταίας στοᾶς καὶ τοῦ θόλου ὑπῆρχον ἄλλοτε διάφοραι εἰκόνες ἐκ Μωσαϊκοῦ, παριστῶσαι τοὺς δώδεκα ἀποστόλους, τὴν Ἁγίαν Ἑλένην, τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνον καὶ τρεῖς ἄλλας εἰκόνας μὴ γνωριζομένας πλέον ἕνεκα τῆς ἐκ τῆς πολυκαιρίας φθορᾶς τοῦ Μωσαϊκοῦ. Πέριξ δὲ τοῦ θόλου τοῦ Καθολικοῦ ὑπάρχουσιν ὀκτὼ μεγάλα παράθυρα, δι' ὧν ἐφωτίζετο τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ναοῦ. Ἀλλὰ ταῦτα κλεισθέντα κατὰ διαταγὴν τοῦ Σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου Σαλαδίνου ἐν ἔτει 1187. ἠνεώχθησαν πάλιν ἐσχάτως ἀδείᾳ τοῦ τῆς Τουρκίας Σουλτάνου Μαχμούτη τοῦ β'. ἐν ἔτει 1837.

Τὸ ἔδαφος τοῦ ναοῦ εἶναι ἐστρωμένον διὰ μαρμάρων διαφόρων χρωμάτων· ἔχει δὲ μῆκος μὲν διακοσίων ὀγδοήκοντα, πλάτος δὲ ἑκατὸν ἑξήκοντα ποδῶν. Καὶ πάλαι ποτὲ μὲν ὁ ναὸς οὗτος εἶχε πολλὰς θύρας, αἵτινες ὅμως ἐκλείσθησαν ἕνεκα τῶν πολιτικῶν δυστυχημάτων, εἰς ἃ ὑπέπεσεν ἡ Ἁγία πόλις Ἱερουσαλήμ· νῦν δὲ ἔχει μίαν καὶ μόνην θύραν βλέπουσαν πρὸς μεσημβρίαν. Ἡ θύρα αὕτη τοῦ Ναοῦ, ἥτις ὀνομάζεται καὶ ἁγία θύρα παρὰ τῶν ὀρθοδόξων, εἶναι πάντοτε κεκλεισμένη καὶ ἐσφραγισμένη ὑπὸ τῆς ἐπιτοπίου ἀρχῆς, καὶ δὲν ἀνοίγεται εἰμὴ ἐπὶ παρουσίας τῶν ἐπὶ τούτῳ διωρισμένων ὑπαλλήλων αὐτῆς καὶ τῶν διερμηνέων τῶν τριῶν χριστιανικῶν μοναστηρίων, ἤτοι τῶν Ἀνατολικῶν, Δυτικῶν καὶ Ἀρμενίων. Οἱ δὲ δι' αὐτῆς εἰσερχόμενοι προσκυνηταὶ πληρώνουσι φόρον τινα διὰ τὴν εἴσοδον ὁσάκις εἰσέλθωσι· διὰ τοῦτο πολλοὶ ἐξ αὐτῶν εἰσελθόντες ἅπαξ μένουσι πολλὰς ἑβδομάδας ἐν τῷ ναῷ, λαμβάνοντες τὰς ἀναγκαίας τροφὰς διά τινος ἐπὶ τούτῳ θυρίδος.

Τεσσαράκοντα βήματα καθ' εὐθεῖαν ἀπὸ τῆς θύρας ταύτης ὑπάρχει ἡ Ἁγία ἀποκαθήλωσις, ἥτις εἶναι μάρμαρον ἐρυθροφανὲς καὶ λαμπρότατον, ἔχον μῆκος μὲν σπιθαμὰς ἐννέα, πλάτος δὲ σπιθαμὰς δύο ἡμισυ καὶ περικεκοσμημένον διὰ μικρῶν τεμαχίων μαυροκοκκίνων μαρμάρων. Ἐπὶ τούτου ἤπλωσαν τὸ σῶμα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁ Ἰωσὴφ καὶ ὁ Νικόδημος ὅτε καθελόντες αὐτὸ τοῦ σταυροῦ καὶ ἀλείψαντες ἀρώμασι περιετύλιξαν ἐντὸς καθαρᾶς σινδόνος.

Ἄνωθεν τῆς Ἁγίας ἀποκαθηλώσεως ἀνάπτουσιν ὀκτὼ πολυτελεῖς λυχνίαι ἐξ ὧν τέσσαρες μὲν ἀνήκουσιν εἰς τοὺς ὀρθοδόξους ἀνὰ μία δὲ εἰς τοὺς Δυτικοὺς, Ἀρμενίους, Κόπτας, καὶ Συρίους. Πέριξ δὲ καίουσιν ἐξ μεγάλα ὀρειχάλκινα μανουάλια, ἐξ ὧν δύο μὲν ἀνήκουσιν εἰς τοὺς ὀρθοδόξους, δύο εἰς τοὺς Δυτικοὺς καὶ δύο εἰς τοὺς Ἀρμενίους.

(6) Καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ, ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ· καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου ἀπῆλθεν. (Ματ. Κεφ. ΚΖ'. 60.)

Ὀγδοήκοντα βήματα ἀπὸ τῆς ἁγίας ἀποκαθηλώσεως εὑρίσκεται πρὸς δυσμάς, ὑπὸ τὸν μεγάλον μολύβδινον θόλον τοῦ ναοῦ, τὸ ἁγιώτατον κουβούκλιον τὸ περιέχον τὸν πανάγιον τάφον τοῦ Σωτῆρος· τὸ κουβούκλιον τοῦτο ἔχει κύκλῳ δέκα μαρμαρίνας στήλας καὶ εἶναι κτισμένον ὅλον ἐκ λευκοῦ μαρμάρου· ἄνωθεν δὲ τοῦ κουβουκλίου τούτου ὑπάρχει ἕτερον μολυβδοσκέπαστον κουβούκλιον βασταζόμενον ὑπὸ δώδεκα πορφυρῶν στηλῶν· τὸ δὲ κατ' εὐθεῖαν ἄνωθεν τοῦ ἁγιωτάτου κουβουκλίου μέρος τοῦ θόλου εἶναι ἀνοικτὸν καὶ σκεπασμένον μόνον διὰ μεταλλικοῦ δικτύου ὥστε νὰ εἰσέρχηται τὸ φῶς.

Ὄπισθεν τοῦ Ἁγίου Κουβουκλίου ὑπάρχει προσκεκολλημένη ἐπ' αὐτοῦ ἡ μικρὰ ἐκκλησία τῶν Κοπτῶν, ἀντικρὺ δὲ ταύτης ἑτέρα τῶν Συρίων· ἐκ δὲ τοῦ δεξιοῦ μέρους τῶν κατηχουμένων ὑπάρχει ἡ ἐκκλησία καὶ αἱ κατοικίαι τῶν ἐν τῷ ναῷ μενόντων Ἀρμενίων, ἐκ δὲ τοῦ ἀριστεροῦ ἡ ἐκκλησία καὶ αἱ κατοικίαι τῶν Λατίνων· οἱ δὲ ὀρθόδοξοι προσκυνηταὶ οἱ μένοντες ἐν τῷ ναῷ ἀναπαύονται εἰς τὸ μέρος τῶν κατηχουμένων τὸ ὀνομαζόμενον Ρωμαϊκά· κάτωθεν δὲ τῶν κατηχουμένων ὑπάρχει μεγάλη δεξαμενὴ ὕδατος, ἐξ ἧς ποτίζονται πάντες οἱ ἐν τῷ ναῷ κατοικοῦντες.

Τὸ ἅγιον Κουβούκλιον εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῶν ὀρθοδόξων, ἐμπεριέχον ὡς εἴπομεν καὶ τὸν πανάγιον τάφον, ἤτοι τὸν λελατομημένον μονόλιθον ἔνδον τοῦ ὁποίου ὁ ἐξ Ἀριμαθαίας Ἰωσὴφ ἔθηκε τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ μονόλιθος οὗτος ἔχει μῆκος μὲν σπιθαμὰς ἑπτά, πλάτος δὲ σπιθαμὰς τέσσαρας, καὶ ἐπ' αὐτοῦ κρέμανται τεσσαράκοντα τέσσαρες λυχνίαι ἀείποτε ἀναμμέναι· ἔμπροσθεν δὲ τοῦ παναγίου τάφου εὑρίσκεται ὁ λίθος ὁ ἀποκυλισθεὶς ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κρέμανται ὁμοίως δεκαεπτὰ λυχνίαι.

Πέριξ τοῦ ναοῦ τούτου εὑρίσκονται διάφορα ἅγια μνημεῖα τῆς ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας, οἷον ὁ Γολγοθᾶς, ἡ κρανίου τόπος· ἡ σχισμένη στήλη, ἐξ ἧς ἀνεφάνη εἰς τοὺς ὀρθοδόξους τὸ ἅγιον φῶς, ὅτε οἱ Ἀρμένιοι εἶχον κατορθώσει νὰ κλείσωσιν αὐτοὺς ἔξω τοῦ ναοῦ τοῦ Δεσποτικοῦ μνήματος, τὸ μοναστήριον τοῦ Ἀβραὰμ, ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου, τὸ Πατριαρχεῖον, ἡ βιβλιοθήκη καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΝ ΤΗι ΑΝΑΤΟΛΗι.

ΕΠΟΧΗ ΠΡΩΤΗ.

Ἀπὸ Γεννα̃δίου τοῦ Σχολαρίου μέχρι Ἀδαμαντίου Κοραῆ.

(Συνέχεια ἐκ τῶν ἀριθ. 14 καὶ 15.)

ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΟΥ ΙΑΣΙΟΥ.

Ἡ πολιτικὴ ἐλευθερία καὶ τὰ προνόμια, τὰ ὁποῖα ὑπὸ τὴν Κυβέρνησιν Χριστιανῶν ἡγεμόνων ἀπελάμβανον κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἡ Μολδαυΐα καὶ Βλαχία, συνεισέφερον πολὺ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας κατὰ τὰς δύο ταύτας ἡγεμονίας.

Ὁ ὑπὸ τῆς Ἱστορίας ἀναφερόμενος παλαιότερος διδάσκαλος τοῦ Σχολείου τοῦ Ἰασίου, ὑπῆρξεν ὁ ἐκ Χίου Παΐσιος Αιγαρίδης περὶ τὰ τέλη τοῦ 17 αἰῶνος· οὗτος, ἂν καὶ ἐκ τοῦ ἀνατολικοῦ δόγματος, ὑπῆρξεν ὅμως θερμὸς ὑπερασπιστὴς τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἔγραψεν ὑπὲρ αὐτῆς *ἑρμηνείαν τῆς θείας λειτουργίας, ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τοῦ Πάπα, καὶ ἱστορίαν τῶν Πατριαρχῶν καὶ ἀσκητῶν, εἰς τὴν ὁποίαν καταφέρεται κατὰ τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας καὶ ἰδίως κατὰ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου.* Ἀπελθὼν ἔπειτα εἰς τὴν Ῥωσσίαν μετενόησε δι' ὅσα ἔγραψε καὶ ἔγεινεν ἔνθερμος ὑπερασπιστὴς τοῦ ἀνατολικοῦ δόγματος, γράψας Λατινιστὶ κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ Πάπα, περὶ τοῦ Ἁγίου πνεύματος ὅτι μόνον ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, καὶ σύνταγμα κατὰ Λουθηρανῶν πρὸς τὸν ἐν Μόσχᾳ πρέσβυν τῆς Σουηκίας Αιλιένθαλον.

Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1769 εἶχε προσκληθῆ εἰς τὸ Σχολεῖον τοῦ Ἰασίου ὁ ἐξ Ἀγράφων Ἰωάννης, ὅστις καὶ ἐπεχείρησεν ἐκεῖ τὴν σύνταξιν μεγάλου Ἑλληνικοῦ λεξικοῦ, τὸ ὁποῖον ἔμεινεν ἀνέκδοτον. Τοῦτον διεδέχθη εἰς τὴν Σχολὴν ταύτην ὁ ἐκ Μεσόβου Νικόλαος Ζαρζούλης, ὅστις συνήργησε πολὺ εἰς τὸ νὰ διαδοθῶσιν αἱ νεώτεραι θεωρίαι εἰς τοὺς Ἕλληνας· οὗτος διδαχθεὶς εἰς Ἰωάννινα παρὰ τοῦ Βαλάνου καὶ διδάξας χρόνον τινα εἰς Τρίκκην τῆς Θεσσαλίας, μετέβη εἰς Ἰταλίαν ἐν ἔτει 1754 ὅπου ἤκουσε τὴν νεωτέραν φιλοσοφίαν· ἐπανελθὼν δὲ ἐστάλη ὑπὸ τῆς ἱερᾶς συνόδου τῆς Κωνσταντινουπόλεως διδάσκαλος τῆς ὑπὸ τοῦ Εὐγενίου παραιτηθείσης Ἀθωνιάδος Σχολῆς. Ἐκεῖθεν δὲ προσεκλήθη περὶ τὸ ἔτος 1768 Σχολάρχης τῆς ἐν Ἰασίῳ Αὐθεντικῆς Σχολῆς, ὅπου διδάξας τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας καὶ τὴν νεωτέραν φιλοσοφίαν, ἀπέθανεν ἐν ἔτει 1772.

Τὸν Νικόλαον Ζαρζούλην διεδέχθη εἰς τὸ Σχολεῖον τοῦτο ὁ Νικηφόρος Θεοτόκιος Κερκυραῖος.

Εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ἰασίου ὑπῆρχεν Ἑλληνικὴ τυπογραφία ἀκόμη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1680, συστηθεῖσα ἐκεῖ διὰ τῆς προσασίας Δοσιθέου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, τοῦ ὁποίου ἡ μὲν παιδεία περιωρίζετο εἰς μόνον τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα, ἀναφέρεται ὅμως ὑπὸ τῆς ἱστορίας ὡς ὁ θερμότερος προστάτης τῶν φώτων κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτοῦ· ὁ Δοσίθεος οὗτος ἐσύστησεν ἐπίσης καὶ ἐν Βουκορεστίῳ τῆς Βλαχίας Ἑλληνικὴν τυπογραφίαν ἐπὶ Κωνσταντίνου Βασαράβα ἡγεμόνος Οὐγγροβλαχίας, ὅπου δημοσιεύων διὰ τοῦ τύπου διάφορα ἐκκλησιαστικὰ βιβλία, διένεμεν αὐτὰ δωρεάν. Ἔγραψε δὲ καὶ ὁ ἴδιος ἐγχειρίδιον κατὰ Ἰωάννου Καρυοφύλλη, τυπωθὲν ἐν Ἰασίῳ ἐν ἔτει 1694, καὶ προλεγόμενα εἰς τοὺς τόμους καταλλαγῆς, ἀγάπης, χαρᾶς· ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν πατριαρχευσάντων ἐν Ἱεροσολύμοις· ἐτελεύτησε δὲ ἐν ἔτει 1707.

ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΟΥ ΒΟΥΚΟΡΕΣΤΙΟΥ.

Ἀλέξανδρος ὁ Τυρναβίτης προσεκλήθη εἰς τὸ Σχολεῖον τοῦ Βουκορεστίου ἐν ἔτει 1755· τοῦτον διεδέχθη ὁ Θεόδωρος. Τὸν δὲ Θεόδωρον Νεόφυτος ὁ Καυσοκαλυβίτης, ὅστις ἐξέδωκεν ἐκεῖ τὸ ὀγκωδέστατον αὐτοῦ ὑπόμνημα εἰς τὸ Συντακτικὸν τοῦ Γαζῆ. Τοῦτον διεδέχθη δί ὀλίγον καιρὸν ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Γρηγόριος Κωνσταντᾶς Μηλιώτης, ἀνὴρ εὐφυὴς καὶ ἀκριβὴς Ἑλληνιστής· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐσχολάρχησε τοῦ ἐν Βουκορεστίῳ Σχολείου ἄλλος μαθητὴς τοῦ Νεοφύτου, ὁ λαμπρὸς Λάμπρος Φωτιάδης Ἰωαννίτης, ὅστις ἥνωσε τὴν πραγματικὴν ἔρευναν εἰς τὴν ἐξήγησιν τοῦ λεκτικοῦ τῶν συγγραφέων, ἐπιχειρήσας νὰ παραδίδῃ τῶν κλασικῶν λεγομένων συγγραφέων τὰ ποιήματα, καὶ ἀφήσας κατὰ μέρος τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς πατέρας. Ἐξηγῶν δὲ κατ' ἔννοιαν τὸ κείμενον εἰς διάστημα δεκαπέντε περίπου ἐνιαυτῶν, ἀνέδειξε μαθητάς, οἵτινες μετὰ τῆς ἀκριβείας τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῶν ἄλλων γνώσεων, τὰς ὁποίας ἀπέκτων, μεταβαίνοντες εἰς τὴν πλησιόχωρον Αὐστρίαν ἐτίμησαν καὶ ὠφέλησαν τὸ γένος· ὁ θάνατος αὐτοῦ συμβὰς κατὰ τὸ 1805, ἐζημίωσε πολὺ τοὺς ἐκεῖ μαθητεύοντας Ἕλληνας.

ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΧΙΟΥ.

Εἰς τὴν Χίον ὑπῆρχε πάντοτε δημόσιον Σχολεῖον· παλαιοὶ διδάσκαλοι αὐτῆς ἀναφέρονται πολλοί· ἐξ ὧν Γεώργιος ὁ Κορέσιος, συγγραφεὺς πολλῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ φιλολογικῶν συγγραμμάτων, ἀπολεσθέντων κατὰ δυστυχίαν τῶν πλείστων ἀνεκδότων. Ὁ μαθητὴς καὶ διάδοχος αὐτοῦ Γρηγόριος Πρωτοσύγγελος, ἐκδοὺς ἐν Βενετίᾳ ἐν ἔτει 1635 σύνοψιν τῶν θείων καὶ ἱερῶν δογμάτων τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας· Εὐστράτιος Ἀργέντης συγγραφεὺς τοῦ κατὰ ἀζύμων ἐν Λειψίᾳ τῆς Σαξωνίας ἐν ἔτει 1760 ἐκδοθέντος συγγράμματος· Κωνσταντῖνος Γορδάτος, Θεοδόσιος Σκυλίτζης, Κύριλλος, Ἀδαμάντιος ὁ Φύσιος, σχολαρχήσας περὶ τὰ μέσα τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος, καὶ ἐπὶ τέλους Ἀθανάσιος ὁ Πάριος, σχολαρχήσας ἀπὸ τοῦ 1788 μέχρι τοῦ 1812. Ὁ Ἀθανάσιος ἐδίδασκε τὰ ὀνομαζόμενα Σχολαστικὰ μαθήματα, τὴν λογικὴν τοῦ Βλεμμύδου καὶ τοῦ Εὐγενίου, καὶ ἐσχάτως τὴν τοῦ Σοαυΐου, τὴν ῥητορικὴν τοῦ Ἑρμογένους, τὴν ὁποίαν καὶ ἐξέδωκε μετὰ τῶν Σχολιαζῶν αὐτῆς, τὴν ἐκ τῆς Ἰταλικῆς παρ' αὐτοῦ μεταφρασθεῖσαν μεταφυσικήν, καὶ τὴν Θεολογίαν τὴν ὁποίαν εἶχεν αὐτὸς συνεπανίσει· ἂν δὲ καὶ ὁ Ἀθανάσιος, κατὰ τὸ σύστημα πολλῶν ἐκ τῶν συγχρόνων αὐτοῦ, ἀπεστρέφετο τὴν νεωτέραν φιλοσοφίαν, ἀλλ' οὐχ ἧττον συνήργησε μεγάλως εἰς τὴν διάδοσιν τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας διὰ τῆς ἐπὶ εἰκοσιτέσσαρα ἔτη ἀδιακόπου παραδόσεως τῶν ῥηθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ τῆς Χίου, εἰς τὴν ἀκρόασιν τῶν ὁποίων συνέῤῥεον πανταχόθεν πλῆθος μαθητῶν.

ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ.

Μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος ἡ Σμύρνη ἐστερεῖτο Ἑλληνικοῦ Σχολείου ὁπωσοῦν ἀξίου λόγου, μέχρις οὗ περὶ τὰ 1730 οἱ ἐκεῖ Ἰησουῖται ἐθεμελίωσαν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας δημόσιον Σχολεῖον, ὅπου ἐδιδάσκετο καὶ ἡ Ἑλληνική, πολλοὶ δὲ τῶν Σμυρναίων ἔπεμπον τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς τὸ Σχολεῖον τοῦτο. Ἕνεκα τούτου εἷς τῶν ἐν Σμύρνῃ ἀποκαταστημένων μεγαλεμπόρων, Χῖος, Σαρῆ Παντελῆς ὀνομαζόμενος, ὑποπτευόμενος ὅτι τὸ ὑπὸ τῶν Ἰησουϊτῶν συστηθὲν Σχολεῖον εἶχε σκοπὸν τὸν προσηλυτισμόν, ἐσύστησε τὴν ἐν Σμύρνῃ λεγομένην Εὐαγγελικὴν Σχολήν, τὴν ὁποίαν καὶ διὰ νὰ προφυλάξῃ ἀπὸ τὰς διὰ τῆς Τουρκικῆς ἀρχῆς ῥαδιουργίας τῶν Ἰησουϊτῶν, ἔθεσεν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ἐν Σμύρνῃ Ἀγγλικοῦ Προξενείου. Ἀλλ' οἱ ἐχθροὶ τοῦ Σχολείου τούτου μὴ δυνάμενοι νὰ βλάψωσι τὸ Σχολεῖον, ἐπεβουλεύθησαν τὸν θεμελιωτὴν αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον Γαλλικὸν ἐμπορικὸν πλοῖον ἁρπάσαν δι' ἀπάτης, μετέφερεν εἰς Γαλλίαν, ὅπου ἐκρατήθη εἰς μυστικὴν φυλάκισιν δι' ἱκανὰ ἔτη· μέχρις οὗ οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ πληροφορηθέντες, ὅτι εὑρίσκεται ἐν Γαλλίᾳ ἐνήργησαν διὰ τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτοῦ.

Ἡ Εὐαγγελικὴ Σχολὴ διετηρήθη καὶ διατηρεῖται ἀκόμη μέχρι σήμερον ἐν Σμύρνῃ.

ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΩΝ ΚΥΔΩΝΙΩΝ.

Τὸ Σχολεῖον τῶν Κυδωνιῶν ἐσυστήθη περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος ὑπὸ Βενιαμὶν τοῦ Λεσβίου, ὅστις κατ' ἀρχὰς μὲν ἐμαθήτευσε παρὰ Ἀθανασίῳ τῷ Παρίῳ ἐν Χίῳ, εἶτα δὲ μεταβὰς εἰς Ἰταλίαν καὶ Γαλλίαν ἐδιδάχθη τὴν νεωτέραν φιλοσοφίαν. Τὸ Σχολεῖον τοῦτο ἐθεωρεῖτο καὶ ἦτο πραγματικῶς μέχρι τοῦ 1810, τὸ μόνον ἐν τῇ Ἀνατολῇ Σχολεῖον, ὅπου ἡ φιλολογία, ἡ φιλοσοφία καὶ αἱ ἐπιστῆμαι ἐδιδάσκοντο κατὰ τὴν νεωτέραν Εὐρωπαϊκὴν μέθοδον.

ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ.

Εἰς τὴν Κέρκυραν ἐσχολάρχει κατὰ τὸ 1735, Ἱερεμίας ὁ Καβαδίας· παρὰ τούτου ἐδιδάχθη τὰ ἐγκύκλια τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης μαθήματα Νικηφόρος ὁ Θεοτόκιος Κερκυραῖος· ὅστις μεταβὰς ἔπειτα εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐδιδάχθη ἐκεῖ τὰ φιλοσοφικὰ μαθήματα, ἐνασχοληθεὶς μᾶλλον εἰς τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας· ἐπιστρέψας ἔπειτα ἐδίδαξεν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1756, μέχρι τοῦ ἔτους 1762, συντάξας ἐκεῖ διὰ χρῆσιν τῶν μαθητῶν αὐτοῦ Φυσικὴν πειραματικήν, μᾶλλον δὲ ἐφηρμοσμένην μαθηματικήν, τὴν ὁποίαν ἐξέδωκεν ἐν Λειψίᾳ ἐν ἔτει 1767, καὶ Μαθηματικὴν καθαρὰν, ἥτις ἐξεδόθη πολὺ ὕστερον ἐν Μόσχᾳ ἐν ἔτει 1800 διὰ δαπάνης τῶν ἀδελφῶν Ζωσιμάδων. Ἐκήρυττε καὶ αὐτὸς ἀπ' ἄμβωνος ὡς τῷ ὄντι ἱεροπρεπὴς ἀνὴρ καὶ σεβάσμιος. Αἱ γλαφυραὶ ὅμως διδαχαὶ αὐτοῦ δὲν ἤρεσκον πρὸς τὸν Πατριάρχην Κωνσαντινουπόλεως Σαμουὴλ καὶ μίαν μόνην φορὰν περιϋβρίσθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν ἄμβωνα. Ὁ ἡγεμὼν Γρηγόριος Γίκας ὑπεραspίσθη καὶ ἐκεῖ τὸν Θεοτόκιον καὶ ἐχορήγησε πρὸς αὐτὸν δαπάνην νὰ ἐκδώσῃ τὴν σειρὰν τῶν πατέρων, ἤγουν ἑρμηνείαν εἰς τὴν ὀκτάτευχον, σύγγραμμα μέγα ἐκδοθὲν ἐν Λειψίᾳ ἐν ἔτει 1772, εἰς μέγα ὁλόκληρον φύλλον. Διὰ τὴν ἔκδοσιν ταύτην μετέβη ὁ ἴδιος εἰς τὴν Σαξωνίαν, ὅπου ἐξέδωκε καὶ Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου τὰ ἀσκητικά. Προσεκλήθη ἔπειτα διδάσκαλος τῆς ἐν Ἰασίῳ Σχολῆς, ὅπου ἐσύνταξε τὴν ὑπὸ τῶν Ζωσιμάδων ὕστερον ἐκδοθεῖσαν Γεωγραφίαν. Ἐκεῖθεν κατέφυγεν εἰς τὴν Ῥωσσίαν, διεδέχθη τὸν Εὐγένιον εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπὴν Σλαβηνίου καὶ Χερσῶνος, προεβιβάσθη ἔπειτα εἰς τὴν Ἀστραχανίου, καὶ τελευταῖον παραιτηθεὶς διέτριβεν εἰς Μόσχαν. Ὁ ὑπὲρ τῆς πίστεως ζῆλος ἐκίνησεν αὐτὸν νὰ μεταφράσῃ ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ καὶ νὰ διπλασιάσῃ διὰ σοφῶν σημειώσεων τὴν ἀνασκευὴν τῆς τελευταῖον διερμηνευθείσης Διαθήκης ὑπὸ τοῦ Βολταίρου καὶ νὰ ἐξελέγξῃ τὰς βλασφημίας αὐτοῦ. Ἐνταυτῷ συνέγραψε καὶ ἐξέδωκεν ἐν Πετρουπόλει διὰ δαπάνης τῶν Ζωσιμάδων δύο Κυριακοδρόμια, τὸ μὲν εἰς τὰ Εὐαγγέλια, τὸ δὲ εἰς τοὺς Ἀποστόλους τῶν Κυριακῶν εἰς τέσσαρας τόμους, εἰς τέταρτον σχῆμα, ἔργον ὠφελιμώτατον εἰς τοὺς Χριστιανούς. Ἀπέθανε δὲ ἐν Μόσχᾳ ἐν ἔτει 1800. (ἀκολουθεῖ.)

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΜΑΤΟΥ ΑΝΑΨΕΩΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ.

Ἐξ ὅλων τῶν διαφόρων εἰδῶν τοῦ αἰφνηδίου θανάτου, παραδοξότερος φαίνεται ὁ ἐπισυμβαίνων θάνατος διὰ τῆς αὐτομάτου ἀνάψεως τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος· μέχρι πρό τινος καιροῦ ἡ περίστασις αὕτη ἦτον εἰσέτι ἄγνωστος καὶ εἰς πολλοὺς ἰατροὺς, καὶ ἐνομίζετο ὡς μυθώδης διήγησις, ἀλλ' ἡ ὕπαρξις τοῦ ἐξαισίου τούτου φαινομένου εἶναι ἤδη προφανῶς ἀποδεδειγμένη ἀπὸ τὰς παρατηρήσεις καὶ συμφώνους μαρτυρίας πολλῶν διακεκριμένων ἀνδρῶν.

Πολλὰ ἀνοργάνιστα σώματα ἀνάπτουσιν, ὡς γνωστὸν, ἀφ' ἑαυτῶν ἀπὸ ἐσωτερικὴν αἰτίαν, ὡς ἡ κόπρος, καὶ μάλιστα τῶν ἵππων, τὰ βρεγμένα ἄχυρα καὶ χόρτα, ἐπισεσωρευμένοι λιθάνθρακες, ἱστία πλοίων ἀλειμμένα δὶ ἐλαίου, θειομέταλλον μετὰ ὕδατος, βριζοπίτυρα τηγανισμένα, μαλλίον σφικτοδεμένον, καννάβιον καὶ λινάριον, παλαιοφορέματα, πελεκούδια, τινὰ δέρματα, ὀξὺ νιτρικὸν μετὰ αἰθερικῶν καὶ παχέων ἐλαίων, πνεῦμα φωσφορικὸν, ἀμμώνιον, κιννάβαρις, θειοαντιμόναχον, ἀρσενικὸν, βισμούθιον, ἡ ἄσβεστος ὅταν σβύνωσιν αὐτὴν, ἥτις δύναται νὰ ἀνάψῃ τότε, ἄχυρα κ.λ.π.

Πόσαι πυρκαϊαὶ δὲν γίνονται ἀπὸ τοιαῦτα πυροφόρα σώματα, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μάλιστα ἐκεῖ, ὅπου δὲν ὑπάρχει ἡ παραμικρὰ ὑποψία! οὕτως ἠκολούθησεν ἡ μεγάλη πυρκαϊὰ εἰς τὴν Πετρούπολιν διὰ τῆς αὐτομάτου ἀνάψεως τοῦ κανναβοελαίου καὶ τῆς καπνίας, καὶ μόλις μετὰ εἰσοσιτέσσαρας ὥρας ἐφανερώθη. Τὸ αὐτὸ ἠκολούθησε καὶ εἰς τὸ Ποσχέγερ, εἰς τὴν Σλαβωνίαν, καὶ εἰς τὸ Βονκουὲτ χωρίον τῆς Γαλλίας· τοῦτο τὸ χωρίον ἐδοκίμαζε τοιαύτας πυρκαϊὰς πολλοὺς κατὰ σειρὰν χρόνους· τὸ πῦρ ἀνεφαίνετο εἰς οἰκίας, ἱπποστάσια, ἀχυρῶνας κ.λ.π. ἡ

φλὸξ ἦτο κυανὴ καὶ ὁ καπνὸς δυσώδης· ποτὲ μὲν ἐξέλειπε, ποτὲ δὲ ἐφαίνετο πάλιν· ὡμοίαζε δὲ πρὸς τὰ πλανώμενα φῶτα καὶ ἤναπτε πολλὰ εὐκόλως· ἀναμφιβόλως δὲν ἦτον ἄλλο εἰμὴ διαμέτρησις τοῦ ὑδρογόνου.

Παρόμοιαι πυρκαϊαὶ ἠκολούθησαν εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ Ἰταλίαν· εἰς τὸ Ἑβρεὺξ τὸ πῦρ ἐξελθὸν τῆς γῆς ἤναψεν ὅ,τι εὗρεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Εἰς τὴν Λύριαν ἐφάνη διὰ μιᾶς τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα πῦρ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀχύρων στεγῶν τῶν οἰκιῶν, καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ βρυόλλων καὶ καλάμων περιφραγμάτων.

Ἐπειδὴ δὲ, *Πυροφόρον* ὀνομάζει ἡ χημικὴ τὸ σῶμα, τὸ ὁποῖον μόνον ἀφ' ἑαυτοῦ ἀνάπτει, δυνάμεθα ὁμοίως νὰ ὀνομάσωμεν *πυροφορισμὸν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος* τὴν ἰδιότητα, τὴν ὁποίαν ἔχουσί τινα σώματα ἀνθρώπων, ν' ἀνάπτωσι δηλαδὴ ἀφ' ἑαυτῶν.

Ὁ πυροφορισμὸς ἔμεινεν ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἄγνωστος, διὰ ἔλλειψιν ἐμπείρων παρατηρητῶν, ἀλλ' ἐπὶ τέλους πρῶτον εἰς τὰ ἀρκτικὰ τῆς Εὐρώπης μέρη παρετηρήθησαν ἱκανοὶ πυροφορισμοὶ ἀνθρωπίνων σωμάτων. Τοῦτο δὲ ἠκολούθει ἐξαιρέτως εἰς τοὺς ὅσοι ἔπινον ἀκράτως τὸ οἰνόπνευμα· διὰ νὰ σβύσωσι δὲ τὴν ἄναψιν, ἐρρόφων, καθὼς διηγεῖται ὁ Σβεδιαεὺρ, γλοιώδη ποτὰ, γάλα, ἢ πρόσφατον οὖρος.

Αἱ κυριώτεραι περιστάσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἠκολούθησαν αἱ τοιαῦται αὐτόματοι ἀνάψεις, περιέχονται εἰς τὰ ἀκόλουθα συμβάντα.

Ὁ Βαρθολὶν διηγεῖται, ὅτι πτωχή τις γυνὴ ἐν Παρισίοις, δὲν ἔπινεν, εἰς διάστημα τριῶν ἐτῶν, ἄλλο τι εἰμὴ οἰνόπνευμα· ἐκ τούτου τὸ σῶμα αὐτῆς ἔλαβε τοιαύτην καυστικὴν ἰδιότητα, ὥστε μίαν νύκτα ἔγινεν ὅλη σποδὸς καὶ καπνὸς, μόνον δὲ τὸ κρανίον, καὶ τὰ ἐξωτερικὰ μέρη τῶν δακτύλων ἔμειναν ἀβλαβῆ.

Διηγεῖται ὁ Ῥολλὶν, ὅτι ἡ κόμησα Κορνηλία Βάνδε, ἡλικίας ἑξήκοντα δύο ἐτῶν, ἄλλως ὑγιὴς καὶ εὔρωστος, κατεκλίνθη ἑσπέραν τινα (εἰς τὰ 1734) παραπονουμένη ὅτι ᾐσθάνετο πόνους καθ' ὅλα τὰ μέλη· κειμένη δὲ εἰς τὴν κλίνην διεσκέδασεν ἀκόμη πέντε ὥρας συνομιλοῦσα μετὰ τῆς θεραπαινίδος αὐτῆς, ἥτις ἀφοῦ εἶδε τὴν κυρίαν αὐτῆς ἀποκοιμισμένην, ἐξῆλθε καὶ ἠσφάλισε τὸν θάλαμον κατὰ τὸ σύνηθες· τὴν δὲ ἐρχομένην πρωΐαν ἡ θεραπαινὶς εἰσελθοῦσα εἶδε μετ' ἐκπλήξεως ὀλίγον μακρὰν τῆς κλίνης σωρόν τινα στάκτης, ἐντὸς δὲ τοῦ σωροῦ, τὰ δύο σκέλη τῆς κυρίας αὐτῆς ἀβλαβῆ ἀπὸ τὰ δάκτυλα ἕως τὰ γόνατα μετὰ τῶν περικνημίδων, τὰς ὁποίας συνείθιζε νὰ φορῇ καὶ τὴν νύκτα καὶ αἵτινες εἶχον μείνει ἀβλαβεῖς. Μεταξὺ εἰς τὰ σκέλη ἦτον ἡ κεφαλὴ, τῆς ὁποίας ὁ ἐγκέφαλος, τὸ ἥμισυ ὀπισινὸν μέρος, καὶ ὅλη ἡ σιαγὼν ἦσαν κεκαυμένα· εἰς τὸν σωρὸν τῆς στάκτης εὑρέθησαν τρία μελανὰ καυμένα δάκτυλα, ὅλον τὸ ἐπίλοιπον σῶμα εἶχε γείνει στάκτη. Ὁ ἀὴρ τοῦ θαλάμου ἦτο πλήρης καπνίας, καὶ εἰς νυκτερινὸς λύχνος κεκαλυμμένος ὑπὸ στάκτης, ἔλαιον ὅμως δὲν εὑρέθη παντάπασιν ἐντὸς τοῦ θαλάμου· τὸ ἄλειμμα δύο κηρίων εἶχεν ἀναλύσειν, καὶ εἶχε μείνει μόνον τὸ ἐλλύχνιον· ὑγρόν τι ἦτον εἰς τοὺς πόδας τῶν κηροπηγίων, τὸ ὁποῖον πιθανῶς ἦτον ὕδωρ, γεννηθὲν ἐκ τῆς συνθέσεως τοῦ ἐκ τῶν ἐλαιοειδῶν σωμάτων ὑδρογόνου μετὰ τοῦ ἐκ τοῦ ἀέρος ὀξυγόνου. Εἰς τὴν κλίνην δὲν παρετηρήθη καμμία ἄλλη μεταβολὴ, εἰμὴ μόνον ὅτι τὸ καταπέτασμα ἦτον ἀνασηκωμένον καὶ ῥιμμένον ὄπισθεν, καθὼς ὅταν εἰσέλθῃ ἢ ἐξέλθῃ τις ἐξ αὐτῆς, τὰ δὲ σινδόνια καὶ ὅλα τὰ ἔπιπλα ἦσαν ὑγρὰ καὶ κηλιδωμένα ἀπὸ λευκόφαιον καπνίαν. Ἡ καπνία διεπέρασεν ἕως εἰς τὰ συρτάρια καὶ εἶχε χρωματίσει τὰ πανικά· εἶχε κολλήσει δὲ καὶ εἰς τοὺς τοίχους τινος πλησίον μαγηρείου, καὶ εἰς τὰ ἐντὸς αὐτοῦ ἀγγεῖα καὶ σκεύη. Κομμάτιον ἄρτου, σκεπασμένον μὲ τοιαύτην καπνίαν, ἐδόθη εἰς τὰ σκυλία καὶ δὲν ἔφαγον αὐτό. Ὁ ἀτμὸς εἶχε διαδοθῆ καὶ εἰς ἄλλους θαλάμους τῆς οἰκίας, εἰς δὲ τὰ παράθυρα ἑνὸς τούτων παρετήρησαν παχεῖάν τινα δυσώδη κυτρίνην ὑγρότητα· ἡ δυσωδία εἶχεν ἐκτανθῆ καθ' ὅλην τὴν οἰκίαν, ἐν δὲ τῷ ὑπερώῳ τοῦ θαλάμου, ὅπου εἶχεν ἀκολουθήσειν ἡ ἄναψις, ὑπῆρχε γλοιῶδές τι ὑγρὸν τοσοῦτον ἰσχυρῶς κεκολημένον ἐπὶ τῶν τοίχων καὶ τῶν ἐπίπλων, ὥστε πολλὰ δυσκόλως ἐσπογγίζετο. Ἡ εὐγενὴς αὕτη κυρία συνείθιζε νὰ πλύνῃ καθ' ἑκάστην ὅλον αὐτῆς τὸ σῶμα, διὰ κάμφορας ἀναλελυμένης ἐντὸς οἰνοπνεύματος.

Εἰς τὰ 1744 τὴν 10 Ἀπριλίου ἑκάη ἐν Σούφφολη, πόλει τῆς Ἀγγλίας, ἡ Γράτια—πέττ, γυνὴ ἁλιέως τινος· περὶ τούτου τοῦ συμβάντος γράφει ὡς ἀκολούθως ὁ Μίστερ Λόβερ πρὸς τὸν ἐν Λονδίνῳ ἀδελφὸν αὐτοῦ « οἱ δικαστικοὶ ἰατροὶ ἀναφέρουσιν, ὅτι ἡ γυνὴ ἀφοῦ ἀνέβη μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς διὰ νὰ κατακλινθῇ, κατέβη πάλιν ἀμέσως γυμνὴ καὶ μόνον φοροῦσα τὸν χιτωνίσκον· τὴν δὲ ἐρχομένην πρωΐαν εὗρον αὐτὴν ἐπὶ τῆς ἑστίας, ὅπου δὲν ὑπῆρχε παντάπασι πῦρ· πλησίον αὐτῆς ἦτο κηροπηγεῖον καὶ τὸ ἐν αὐτῷ κηρίον τὸ ὁποῖον τὴν εἶχε φωτίσει καταβαίνουσαν τὴν κλίμακα, εἶχε καῆν ὅλον· ἡ μαρτυρία τῆς κόρης καὶ

τῶν περιεστώτων εἶναι ἡ ἀκόλουθος· « ἡ γυνὴ ἐξήκοντα περίπου ἐτῶν ἦτο πρὸ πολλοῦ συνειθισμένη νὰ καταβαίνῃ πᾶσαν νύκτα διὰ νὰ καπνίζῃ, ἢ νὰ ἐκτελῇ οἰκιακήν τινα ὑπηρεσίαν, καὶ μετὰ ταῦτα ἀνέβαινε πάλιν καὶ κατεκλίνετο· ἡ κόρη ἀπεκοιμήθη, καὶ μὴ βλέπουσα τὴν ἐρχομένην πρωΐαν τὴν μητέρα αὐτῆς, καταβαίνει καὶ εὑρίσκει αὐτὴν κειμένην ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ πλευροῦ, ἡ κεφαλὴ αὐτῆς ἦτον ἐπικειμένη εἴς τινα πυροστίαν, τὸ δὲ σῶμα ἡπλωμένον ἐπὶ τῆς ἑστίας καὶ οἱ πόδες ἐπί τινος ξύλου· τὸ σῶμα ὡμοίαζε καιόμενον δαυλὸν ἄνευ φλογὸς· καὶ ἡ μὲν κόρη ἔσβυσε τὸ σῶμα διὰ τοῦ ὕδατος, ἡ δὲ δυσωδία ὀλίγον ἔλειψε νὰ πνίξῃ τοὺς γείτονας, οἵτινες ἔτρεξαν πρὸς τὰς φωνὰς αὐτῆς. Καὶ ὁ μὲν κορμὸς τοῦ σώματος ὡμοίαζε σωρὸν ἀνθράκων κεκαλυμμένων ὑπὸ λευκῆς αἰθάλης, ἡ δὲ κεφαλὴ, οἱ βραχίονες, οἱ μηροὶ, τὰ σκέλη καὶ οἱ πόδες ἦσαν ἐπίσης κατακεκαυμένα. »

Λέγουσιν ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη εἶχε πίει τὴν ἐσχάτην ἑσπέραν πολὺ οἰνόπνευμα ἐκ τῆς χαρᾶς διὰ τὴν ἀπὸ Γιβραλτὰρ ἐπιστροφὴν ἑτέρας τινος θυγατρὸς αὐτῆς.

Δύσκολον εἶναι, προσθέττουσιν οἱ τότε παρατηρηταὶ, νὰ ἐξηγηθῇ ἡ ἄναψις αὕτη, ἐπειδὴ εἰς τὴν ἑστίαν δὲν ὑπῆρχε παντάπασι πῦρ καὶ τὸ κηρίον εἶχε καῆν ὅλον, πρὸς τούτοις ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους τῆς γυναικὸς ἐφαίνετο φόρεμα καὶ ἐκ τοῦ ἄλλου παραπέτασμά τι ἀμφότερα ἐπίσης ἀβλαβῆ· ὁμοίως καὶ τὸ ξύλον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦσαν ἐξηπλωμένοι οἱ πόδες αὐτῆς δὲν ἐβλάβη παντάπασιν ὑπὸ τοῦ πυρὸς, ἂν καὶ κεκαλυμμένον ὑπὸ τοῦ ἀλλείμματος τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀναλύσει ἐπὶ τῆς ἑστίας. Ἐκ τῆς περιγραφῆς τῶν μαρτύρων συμπεραίνομεν ὅτι τὸ σῶμα τῆς ῥηθείσης γυναικὸς εἶχεν ἀνάψει ἔσωθεν καὶ ὄχι ἔξωθεν.

(ἀκολουθεῖ.)

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑ Κ.Τ.Λ.

(Συνέχεια ἐκ τῶν ἀριθμῶν 4 καὶ 10.)

ΑΖ΄. Ὁ Κόσμος δὲν εἶναι ἐπικίνδυνος, εἰμὴ διότι εἴμεθα προσηλωμένοι εἰς αὐτόν. Ὅταν ὅμως θεωρῇ τις τὰ καθ' ἡμέραν συμβαίνοντα ὑπὸ τὴν ἀληθῆ αὐτῶν ἔποψιν, εἶναι σχολεῖον παντοτινὸν διδάσκον ἡμᾶς νὰ φεύγωμεν τὴν κακίαν καὶ νὰ ἐναγκαλιζώμεθα τὴν ἀρετήν.

ΑΗ΄. Μὴ θήρευε εὐνοίας καὶ βαθμοὺς διὰ χαμερπειῶν ἀναξίων τοῦ γένους σου καὶ τῆς ἀνατροφῆς σου.

ΑΘ΄. Διάθεσις πολὺ πραΰτα ἐμφαίνει ἠλιθιότητα, ἢ ἀναισθησίαν· διάθεσις δὲ πολὺ αὐστηρὰ καταντᾷ εἰς σκληρότητα. Ἀπαιτεῖται νὰ ἦσαι καὶ πρᾷος καὶ αὐστηρὸς κατὰ τὴν περίστασιν. Ἡ φρόνησις δὲ δύναται μόνη νὰ σὲ διδάξῃ τὰ ἀληθινὰ ἑκατέρων ὅρια.

Μ΄. Ἐὰν δὲν φροντίσῃς καὶ δὲν κοπιάσῃς νὰ ἀναδείξῃς σεαυτὸν εἴς τι χρήσιμον, θέλεις μείνει διὰ παντὸς ἄσημος.

ΜΑ. Ἄνθρωπος πολλὰ ζωηρὸς καὶ ὁρμητικὸς ἄνευ κρίσεως ὁμοιάζει ἵππον ἀχαλίνωτον, ὅστις φέρων ἔνθα κἀκεῖσε τὸν ἀναβάτην ἐκθέτει αὐτὸν εἰς παντοειδῆ κίνδυνον. Φρόντισον ἂν ἔχῃς αὐτὸ τὸ ἐλάττωμα, νὰ τὸ διορθώσῃς, καὶ προτίμησον νὰ σὲ ὑπολαμβάνωσιν ὡς ἕνα παλαιὸν, ὡς λέγομεν, ἄνθρωπον, παρὰ ὡς νέον ἀσυλλόγιστον λαλοῦντα πολλὰ, χωρὶς νὰ προβλέπῃ τὰς συνεπείας.

(ἀκολουθεῖ.)

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ.

(Συνέχεια ἐκ τῶν Ἀριθ. 9, 10, 11, 12, 14 καὶ 15.)

ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΗΝΟΥ.

Ἡ ἐπαρχία αὕτη σύγκειται ἐκ τῆς ὁμωνύμου νήσου ἥτις κεῖται μεταξὺ Ἄνδρου, Σύρου καὶ Μυκόνου, συνορεύουσα πρὸς ἄρκτον μετὰ τῆς Ἄνδρου καὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, πρὸς ἀνατολὰς μετὰ τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, ἢ τοῦ πορθμοῦ τῆς Ἰκαρίας, καὶ πρὸς μεσημβρίαν καὶ δυσμὰς μετὰ τῆς ἐπαρχίας Σύρου. Ἡ ἀστρονομικὴ θέσις τῆς νήσου ταύτης εἶναι κατὰ μὲν τὸ μῆκος μ. 22, 40΄.—22, 57΄. κατὰ δὲ τὸ πλάτος 37, 32΄. — 37, 42΄. ἔχει ἑκατσιν ἑπτὰ λευγῶν εἰς μῆκος καὶ τριῶν εἰς πλάτος, ἤτοι 60 μιλίων περίμετρον. Δὲν ἔχει τόσον καλοὺς λιμένας, διότι ὁ καλήτερος πάντων εἶναι ὁ τοῦ Παλέρμου καλούμενος, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἴσως δὲν ἔχει οὐδὲ ναυτικὸν, καὶ μολαταῦτα ὑπάρχει δημοτικὸν λοιμοκαθαρτήριον.

Ἡ Τῆνος κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πλινίου ἐκαλεῖτο πρότερον Ὑδροῦσα, καὶ Ὀφιοῦσα· κατὰ δὲ Στέφανον τὸν Γεωγράφον ὠνομάσθη Τῆνος, ὑπὸ τοῦ Τήνου πρώτου αὐτῆς κατοίκου. Ὁ Στράβων λέγει ὅτι ἡ πόλις τῶν Τηνίων ἦτον μὲν μικρὰ, ἀλλ' εἶχε θαυμάσιόν τινα ναὸν καὶ ἱερὸν δάσος ἀφιερωμένον τῷ Ποσειδῶνι. Πλὴν ἂν καὶ ἡ πόλις μικρὰ ἡ νῆσος ὅμως πρέπει νὰ ἦτον ἀρκετὰ κατῳκημένη διότι, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἡροδότου, μεταξὺ τῶν Αἰγιοπελαγητῶν τῶν συμμεθεξάντων εἰς τὴν κατὰ τῶν Περσῶν μάχην ἦσαν καὶ τινες αὐτόμολοι Τήνιοι οἵτινες

μάλιστα κατεγράφησαν μετοξὺ τῶν καταγρεψάντων τὸν βάρβαρον, εἰς τὸν τρίποδα τὸν ἀφιερωθέντα εἰς τοὺς Δελφούς. Τῆς νήσου δὲ ταύτης, ὡς καὶ τῆς Ἄνδρου, καὶ Ὠλιάρου καὶ ἄλλων νήσων κάμνει μνείαν καὶ ὁ ποιητὴς Ὀβίδιος. Ὁ περίφημος Ξανθογένης, ὁ κυριεύσας τὰς λοιπὰς τοῦ Αἰγαίου νήσους ἐπὶ Σουλεϊμάνου Β΄. ἤτοι τὸ 1537 ἔτος, ἐπολέμησε καὶ τὴν Τῆνον πλὴν δὲν ἠδυνήθη νὰ κυριεύσῃ αὐτήν· χωρὶς ἔκβασιν ὡσαύτως ἐπολέμησαν τὴν νῆσον ταύτην κατὰ τὸ 1570 ἔτος ὁ Ἐβὲ-Μουσαφᾶς, καὶ κατὰ τὸ 1572 ὁ Καγκὴ-Ἀλῆς, διότι αὕτη διετηρήθη ὑπὸ τὴν τῶν Ἐνετῶν κυριαρχίαν μέχρι τοῦ τέλους τῆς ις΄ ἑκατονταετηρίδος, ὅτε πολεμηθεῖσα ἐκ τετάρτου ἔλαβε τὴν αὐτὴν μὲ τὰς λοιπὰς Κυκλάδας τύχην.

Νῦν ἡ Τῆνος διαιρεῖται εἰς τοὺς ἑξῆς τέσσαρας δήμους· δηλ. εἰς τὸν τῆς Τήνου, ὅστις ἐμπεριέχει.

Τῆνον (Ἅγιον Νικόλαον) ἕδρα, κατ.	2,695.
Δύο-Χωρία.	860.
Ἀρνάδον.	504.
Τριαντάρον.	572.
Τριπόταμον.	703.
Κτενάδον.	1,056.
Χατσιράδον.	366.
Κουντάδον.	247.
Τὸ ὅλον.	7,006.

Ἐξ ὧν μόλις 1,000 τοῦ δυτικοῦ δόγματος.

Ἡ πόλις Τήνου (Ἅγιος Νικόλαος) εἶναι ἕδρα τοῦ Ἐπάρχου καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχῶν· πλησίον δὲ τῆς πόλεως ταύτης εὑρίσκεται ὁ περιώνυμος τῆς Εὐαγγελιστρίας ἱερὸς ναός. Ἡ πόλις αὕτη εἶναι ᾠκοδομημένη ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς ἀρχαίας πόλεως, καὶ εἰσέτι σώζονται τὰ λείψανα τοῦ Ἐνετικοῦ φρουρίου.

Δῆμος Σωσθενίου.

Στενὴ (ἕδρα) κατ.	593.
Μέση.	180.
Ἐξώπυργος.	31.
Βήλαξ.	131.
Κούμαρος.	160.
Φαλατάδος.	823.
Καρία.	148.
Λεβαντάδος.	142.
Κέχρος.	109.
Ποταμιὰ.	92.
Μουσουλοῦ.	195.
Τὸ ὅλον.	2,574,

Ἐξ ὧν 1,500 ὡς ἔγγιστα δυτικοί.

Δῆμος Παραΐας.

Κώμη (ἕδρα).	305.
Κελλία.	332.
Καρκάδος.	129.
Ἀετοφωλιὰ.	116.
Κουνάρια.	24.
Κατωκλεῖσμα.	116.
Κάτω-Κώμη.	140.
Περάσρα.	93.
Μοναστήρια.	91.
Λάζαρος.	20.
Ἀγάπη.	311.
Σκλαβοχώρι.	321,
Λουτρὰ.	136.
Τσικαλάδος.	156.
Κρόκκος.	50.
Ξυνάρα (ἕδρα τοῦ Δυτικοῦ ἐπισκόπ.)	180.
Κάμπος.	360.
Δαραμπάδος.	118.
Σμαρδάκι.	161.
Τὸ ὅλον.	3,159.

Ἐξ ὧν τὸ πλεῖστον μέρος δυτικοί.

Δῆμος Πανόρμου.

Πύργος (ἕδρα).	2,186.
Πλατεῖα.	452.
Ὑστέρνια.	1,219.
Καρδιανή.	483.
Τὸ ὅλον.	4,340.

Ἐξ ὧν 1,000 ὡς ἔγγιστα δυτικοί.

Πλησίον δὲ τοῦ βορειοδυτικοῦ τῆς νήσου Τήνου ἀκρωτηρίου κεῖνται ἐρημόνησοί τινες, Καλόγεροι καλούμεναι, αἵτινες συμπεριλαμβάνονται εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην.

ΠΙΝΑΞ

Τῆς εἰς ναυτικὰ μίλια σχετικῆς ἀποστάσεως τοῦ λιμένος τοῦ Πειραιῶς, καὶ τῆς ἀπ' ἀλλήλων τῶν κατοικημένων Κυκλάδων.

Πειραιεύς.																		
133.	Ἀμοργός.																	
164.	38.	Ἀνάφη.																
64.	80.	100.	Ἄνδρος.															
128.	45.	30.	92.	Θήρα.														
123.	43.	24.	90.	5.	Θηρασία,													
109.	30.	29.	75.	21.	20.	Ἴος.												
39.	100.	110.	26.	94.	95.	78.	Κέως.											
83.	67.	65.	65.	50.	43.	38.	56.	Κίμωλος.										
49.	85.	96.	31.	77.	75.	62.	19.	40.	Κύθνος.									
81.	78.	74.	72.	56.	52.	48.	54.	12.	45.	Μῆλος.								
90.	45.	73.	35.	68.	65.	45.	55.	52.	45.	72.	Μύκονος.							
96.	40.	53.	53.	40.	40.	25.	65.	40.	50.	53.	25.	Νάξος.						
86.	44.	56.	52.	44.	45.	26.	59.	34.	44.	50.	17.	8.	Πάρος.					
40.	78.	82.	46.	65.	64.	52.	33.	24.	20.	25.	50.	45.	40.	Σέριφος.				
102.	43.	45.	70.	24.	20.	10.	72.	30.	57.	35.	52.	27.	28.	44.	Σίκινος.			
75.	62.	70.	53.	55.	50.	38.	49.	10.	33.	20.	47.	35.	27.	18.	32.	Σίφνος.		
79.	60.	84.	28.	68.	66.	50.	41.	44.	30.	54.	21.	30.	23.	34.	46.	33.	Σύρος.	
80.	58.	86.	25.	75.	72.	55.	42.	53.	34.	62.	13.	32.	25.	43.	50.	42.	11.	Τῆνος.
97.	55.	48.	73.	30.	27.	28.	75.	22.	55.	28.	60.	35.	38.	40.	14.	28.	35.	60.	Φολέγανδρος.

ΜΕΣΟΝ ΔΙ' ΟΥ ΔΙΑΤΗΡΕΙΤΑΙ Ο ΆΡΤΟΣ ΠΡΟΣΦΑΤΟΣ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΕΥΡΩΤΙΑΣΙΝ.

Ἐὰν οἱ ἄρτοι ἐκ τοῦ φούρνου ἐκβληθέντες πάραυτα ἐγκλεισθῶσιν ἐντὸς σάκκων, χρησιμευόντων πρότερον διὰ τὸ ἄλευρον, οἵτινες δηλαδὴ εἶναι ἔσωθεν μετ' ἀλεύρου πασσαλειμένοι, καὶ οἱ ἐμπεριέχοντες τὸν ἄρτον οὗτοι σάκκοι κρεμασθῶσιν εἰς ἀερώδη τόπον, διατηρεῖται πολλοὺς μῆνας καὶ ὁλόκληρον ἔτος ἐν ἀρίστῃ καταστάσει. Ἂν οἱ ἄρτοι οὗτοι χρειασθῶσιν ἐκβάλλονται ἐκ τῶν σάκκων, περιαλείφονται ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας αὐτῶν δι' ὀλίγου ὕδατος καὶ τίθενται εἰς ὑπόγειον. —Δι' αὐτοῦ τοῦ τελευταίου μέσου ἀναμαλάσσεται ὁ ἄρτος καὶ εἶναι κατὰ πάντα λόγον ἴσος ὡς πρὸς τὴν ὀσμὴν καὶ γεῦσιν τοῦ προσφάτως ἐψηθέντος.

ὑπὸ Ξ. Λάνδερερ.

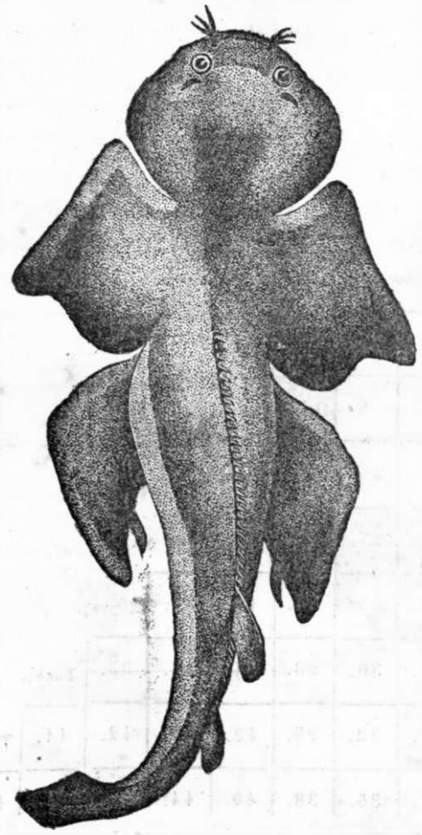

Ο ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ὁ ὑπὸ τῆς παρούσης εἰκονογραφίας παριστώμενος παράδοξος ἰχθὺς ἔχει μεγάλην ὁμοιότητα πρὸς τὴν Βατίδα καὶ τὰ Σελάχη καὶ ἠδύνατο νὰ καταταχθῇ εἰς ἓν τῶν δύο τούτων εἰδῶν τῶν ἰχθύων· ἀλλὰ πολλὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἰχθύος τούτου κατέπεισαν τοὺς φυσιολόγους νὰ καταταξωσιν αὐτὸν εἰς ἰδιαιτέραν τάξιν, ὀνομάσαντες ὡς ἐκ τοῦ σχήματος αὐτοῦ *θαλάσσιον Ἄγγελον*.

Ὁ ἰχθὺς οὗτος εὑρίσκεται εἰς τὰ παράλια τῆς Γαλλίας, Ἀγγλίας καὶ Ἰταλίας, ἐξαιρέτως δὲ κατὰ τὴν Ἀρκτικὴν θάλασσαν, ὅπου λαμβάνει τὴν μεγαλητέραν αὐτοῦ ἀνάπτυξιν ἀποκτῶν μέγεθος δώδεκα περίπου Γαλλικῶν ποδῶν.

Τὰ πτερύγια τοῦ σήθους τοῦ θαλασσίου Ἀγγέλου εἶναι καθ' ὑπερβολὴν μεγάλα καὶ σχηματίζοντα γωνιώδη ἐντομὴν κατὰ τὸ μέσον, εἰς τρόπον ὥστε φαίνονται ὡς νὰ ἦσαν ἀνὰ δύο ἐξ ἑκάστου μέρους. Καὶ ἡ μὲν ἐξωτερικὴ αὐτοῦ ἐπιφάνεια εἶναι λευκή, ἔχουσα πέριξ φαιὸν γύρον, ἐν ᾧ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ σώματος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ταῦτα ὑπάρχουσι προσκεκολημμένα, εἶναι χρώματος βαθέος λευκοφαίου καὶ ὑποκυανοῦ. Ἐπειδὴ δὲ τὰ πτερύγια ταῦτα ἕνεκα τῆς ἐκτάσεως τοῦ σχήματος καὶ τοῦ χρώματος αὐτῶν, ὁμοιάζουσι μακρόθεν πρὸς πτέρυγας πτηνοῦ, ἐδόθη εἰς τὸν ἰχθὺν τοῦτον ἡ ὀνομασία τοῦ *θαλασσίου Ἀγγέλου*, καθὼς ἐδόθη ἡ τοῦ *θαλασσίου ἀετοῦ*, εἰς τὸ εἶδος τῶν Σελαχῶν, τὸ ὁποῖον περιεγράψαμεν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἀριθμῷ.

Τὸ στόμα τοῦ θαλασσίου Ἀγγέλου εὑρίσκεται ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῆς κεφαλῆς καὶ ὄχι ὑπὸ τὸ ῥύγχος, ὡς τῶν λοιπῶν ἰχθύων τοῦ εἴδους τούτου. Οἱ δὲ ῥώθωνες αὐτοῦ καλύπτονται ὑπὸ ἐλαστικοῦ δέρματος, τὸ ὁποῖον ἐκτεινόμενον διαιρεῖται καὶ σχηματίζει εἶδος γενείων ἐξ ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων τοῦ στόματος τοῦ ἰχθύος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ θαλάσσιος Ἄγγελος δὲν εἶναι ἀδδηφάγος, ἂν καὶ ἔχων σιαγόνα ὡπλισμένην δι' ἰσχυρῶν ὀδόντων, εὐχαριστεῖται εἰς τὴν βορὰν μικρῶν τινων ἰχθυδίων· τὰ ὁποῖα βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ σχήματος καὶ τῆς θέσεως τοῦ στόματος αὐτοῦ ἀγρεύει μετὰ πάσης ἡσυχίας, βυθίζων ὅλον αὐτοῦ τὸ σῶμα εἰς τὸν πηλὸν καὶ κινῶν ἀδιακόπως τὰ ῥηθέντα αὐτοῦ γένεια. Τὰ δὲ ἰχθύδια νομίζοντα ὅτι τὰ γένεια ταῦτα εἶναι μικροὶ σκώληκες, τρέχουσι διὰ νὰ συλλάβωσιν αὐτοὺς καὶ πίπτουσιν ἐντὸς τοῦ σώματος τοῦ θαλασσίου Ἀγγέλου. Ἡ πανουργία αὕτη τοῦ ἰχθύος τούτου ὑπῆρχε τοσοῦτον γνωστὴ εἰς τοὺς παλαιοὺς, ὥστε ὁ Ἀριστοτέλης νομίζων τὸν θαλάσσιον Ἄγγελον ἱκανὸν καὶ μεγαλητέρων τεχνασμάτων, ἀποδίδει εἰς αὐτὸν τὴν ἰδιότητα τοῦ νὰ λαμβάνῃ

τὸ χρῶμα τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐνεδρευομένου ἰχθύος· ἡ ἰδιότης αὕτη τοῦ θαλασσίου Ἀγγέλου εἶναι γνωστὴ καὶ εἰς τοὺς ἁλιεῖς τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες ὀνομάζουσι *Λύχνον* τὸν ἰχθὺν τοῦτον.

Ὁ ἰχθὺς οὗτος δὲν εἶναι οὔτε ζωοτόκος, οὔτε ὠοτόκος· ἡ θήλεια ἐπωάζει μὲν τὰ ὠὰ αὐτῆς ἐν τῇ μήτρᾳ, γεννᾷ δὲ αὐτὰ ἄμορφα καὶ ἀνὰ δώδεκα περίπου ἑκάστοτε.

Ὁ θαλάσσιος Ἄγγελος ἂν καὶ ἔχων ἐπὶ τῆς οὐρᾶς κέντρα, δι' ὧν δύναται νὰ προσβάλῃ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ καταδιωκομένους ἰχθεῖς ὡς ὁ θαλάσσιος ἀετὸς, εἶναι ὅμως ἰχθὺς ἡμερώτατος, ζῶν ἀγεληδὸν μετὰ τῶν ὁμοίων αὐτοῦ, διακρινόμενος μάλιστα διὰ τὴν πρὸς τὰ ἴδια τέκνα φιλοστοργίαν· ἐπειδὴ τὰ νεογνὰ τοῦ θαλασσίου Ἀγγέλου ἅμα ὑποπτευθέντα κίνδυνον καταφεύγουσιν ἐντὸς τοῦ σόματος τῆς μητρὸς αὐτῶν. Ἡ σὰρξ τοῦ ἰχθύος τούτου εἶναι σκληρὰ καὶ ναυτιώδης· τὸ δὲ δέρμα χρησιμεύει ὡς περιτύλιγμα εἰς διαφόρους χρείας.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΑΙΩΝΑ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΩΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΠΑΡΑ ΤΩΝ ΣΚΑΝΔΙΝΑΒΩΝ.

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου ἀριθμοῦ.)

Περιήγησις τοῦ Θοβάλδου Ἐρρικσῶνος εἰς μεσημβρινότερα μέρη.

Ἐπιστρέψαντος εἰς Γροελανδίαν τοῦ προειρημένου Λεῖφου, ἐπέβη κατὰ τὸ 1002, ἔτος εἰς τὸ αὐτὸ πλοῖον ὁ ἀδελφός του Θοβάλδος μὲ 30 ἄλλους ἄνδρας, καὶ διαπλέων κατὰ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν ἔφθασεν εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του οἰκοδομηθὲν Λεϊφοβύδιρον ἐν Βινλανδίᾳ, ὅπου διεχείμασε. Τὸ δὲ ἔαρ τοῦ προσεχοῦς 1003 ἔτους ἀπέστειλεν ὁ Θοβάλδος μέρος τοῦ πληρώματος μὲ τὴν λέμβον τοῦ πλοίου κατὰ τὸ μεσημβρινὸν τῆς χώρας ἐκείνης μέρος πρὸς ἀνακάλυψιν νέων τόπων· οὗτοι τῷ ὄντι ἀνεκάλυψαν ὡραίαν τινα χώραν δασώδη, καὶ πλῆθος νήσων καὶ ἀμμωδῶν ὑφάλων. Εἰς οὐδὲν ὅμως μέρος ἀπήντησαν ἀνθρώπους, οὔτε ἴχνη ἀποδεικνύοντα τὴν ὕπαρξιν τοιούτων ὄντων, ἐκτὸς μιᾶς ξυλίνου ἀποθήκης, ἣν εὗρον εἰς μίαν τῶν εἰρημένων νήσων. Ἡ περιήγησις αὕτη διήρκησεν ὅλον τὸ ἔαρ, τὸ δὲ φθινόπωρον ἐπέστρεψαν εἰς Λεϊφοβύδιρον. Τὸ δὲ προσεχὲς ἔαρ τοῦ 1004 ἔτους ὁ Θοβάλδος ἐπιβὰς εἰς τὸ πλοῖόν του ἀπέπλευσε ἐκ Βιλανδίας, καὶ διευθυνόμενος κατ' ἀρχὰς μὲν πρὸς ἀνατολὰς, ἀκολούθως δὲ πρὸς μεσημβρίαν, ἔφθασεν εἰς ἀκρωτήριόν τι καὶ κόλπον, τὸ ὁποῖον ἀκρωτήριον ὠνόμασε Κιαλάρνη ἤτοι *ἀκρωτήριον τῆς τρόπιος*. Ἐντεῦθεν παραπλέων τὰ παράλια τῆς χώρας ταύτης ἀπήντησε διαφόρους μυχοὺς καὶ τελευταῖον ἓν ἀκρωτήριον, ὃ ἐκτεινόμενον εἰς τὴν θάλασσαν ἐσχημάτιζε διαφόρους μυχοὺς, καὶ ἐφαίνετο πανταχόθεν δενδρόφυτον. Ἐνταῦθα ἀγκυροβολήσαντες ἐξεβιβάζοντο εἰς τὴν ξηρὰν ὅτε ἀπήντησαν τρία μονόξυλα πλοιάρια (canots) περιέχον ἕκαστον τρεῖς ἀνθρώπους μὲ τοὺς ὁποίους συμπλακέντες ἐφόνευσαν τοὺς ὀκτὼ, ὁ δὲ ἔννατος ἐδραπέτευσε. Μετ' οὐ πολὺ ἐλθόντες ἐκ τῆς ξηρᾶς πλῆθος ἄλλων ἀνθρώπων τοὺς ἠνάγκασαν ν' ἀναχωρήσωσι μάλιστα ὁ Θοβάλδος αὐτὸς ἐπληγώθη θανατηφόρως ὑπὸ βέλους τοξευθέντος ὑφ' ἑνὸς τῶν αὐτοχθόνων. Πρὶν ἢ ἀποθάνῃ λοιπὸν παρήγγειλεν εἰς τοὺς συνοδοιπόρους του νὰ τὸν θάψωσιν ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου τούτου καὶ νὰ θέσωσιν ἐπὶ τοῦ τάφου του δύο σταυροὺς, καὶ ἐξ αὐτῶν νὰ ὀνομάσωσι τὸ ἀκρωτήριον Κροσσάνον, τουτέστιν *ἀκρωτήριον τῶν σταυρῶν*, ὅπερ καὶ ἐγένετο· οἱ δὲ λοιποὶ μετέβησαν εἰς Λεϊφοβύδιρον, ὅθεν τὸ προσεχὲς ἔαρ τοῦ ἔτους 1005 ἐπέστρεψαν εἰς Γροελανδίαν.

ΑΠΟΤΥΧΙΑ ΤΟΥ ΘΟΡΣΤΕΪΝΟΥ ΕΡΡΙΚΣΩΝΟΣ.

Θορστεῖνος τρίτος υἱὸς τοῦ Ἐρρίκου ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς Βινλανδίαν πρὸς εὕρεσιν τοῦ νεκροῦ τοῦ ἀδελφοῦ του· ὅθεν ἐπιβὰς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πλοίου μετὰ 25 ἄλλων ἀνδρῶν καὶ τῆς γυναικός του Γυδρίδης ἀπέπλευσεν ἐκ Γροελανδίας, ἀλλ' εἰς μάτην ἔπλεον ὅλον τὸ ἔαρ, διότι δὲν ἠδύναντο νὰ εὕρωσι ξηράν, ἐπὶ τέλους ἔφθασαν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ φθινοπώρου ἐν Λυσιφιόρδῳ πρὸς δυσμὰς τῆς Γροελανδίας· ἐκεῖ ἀποβιώσαντος τοῦ Θορστεῖνου ἡ χήρα αὐτοῦ ἐπέστρεψε τὸ προσεχὲς ἔαρ εἰς Ἐρρικοσφιόρδην.

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΘΟΡΦΙΝΝΟΥ ΕΝ ΒΙΝΛΑΝΔΙΑΙ.

Κατὰ τὸ 1006 ἔτος ἔφθασαν ἐν Γροελανδίᾳ ἐξ Ἰσλανδίας δύο πλοῖα φέροντα τοὺς εὐπατρίδας Θορφῖννον μετὰ τοῦ Σνόρρου Θορβρανσῶνος, καὶ τὸν Βιάρνον Γριμόλφσωνον μετὰ τοῦ Θοράλλου Γαμλασῶνος. Ὁ Θορφῖνος ἐρωτευθεὶς τὴν Γυδρίδην, ἐνυμφεύθη αὐτήν. Τὸ δὲ προσεχὲς ἔαρ ἀναχωρήσαντα τὰ εἰρημένα πλοῖα συνοδευόμενα ὑπὸ τοῦ πλοίου τοῦ πατρὸς τῆς Γυδρίδης, καὶ διοικούμενον ὑπὸ Θορβάρδου συζύγου Φρεῦδίσης *φυσικῆς* θυγατρὸς Ἐρρίκου τοῦ Πυρροῦ. Ἡ συνοδία αὕτη ἐσύγκειτο ἐξ ἑκατὸν ἀνθρώπων φερόντων διάφορα μετ' αὐτῶν

ζῶα, καὶ οὕτω διευθύνθη πρὸς τοὺς ἀναφερομένους ἀγνώστους τόπους ἐπὶ σκοπῷ νὰ συνοικήσῃ αὐτόθι. Κατὰ πρῶτον λοιπὸν ἔφθασαν ἐν Βεστριβύγδῃ καὶ ἀκολούθως ἐν Βιαρνεύῳ (Δίσκῳ). Ἐντεῦθεν ἐτράπησαν πρὸς Μεσημβρίαν καὶ φθάσαντες ἐν Ἑλλυλανδίᾳ εὗρον πλῆθος ἀλωπέκων. Ἀκολουθοῦντες δὲ τὸν αὐτὸν πρὸς μεσημβρίαν πλοῦν ἔφθασαν μετὰ δύο ἡμέρας ἐν Μαρκλανδίᾳ, χώρᾳ πλήρει δασῶν καὶ ζώων. Ἐντεῦθεν διευθύνθησαν πρὸς δυτικο-μεσημβρίαν ἀφήσαντες ἐκ δεξιῶν τὴν ξηράν, καὶ μετά τινα πλοῦν ἔφθασαν ἐν Καλάρνῃ, ὅπου ἀπήντησαν ἀπέραντα δάση, ἀμμώδεις λόφους (danes) καὶ ἐκτεταμένα καὶ ὁμαλὰ παράλια, ἅ ἐπωνόμασαν Φυρδυρστράδειρα, ἤτοι *θαυμαστὰ παράλια*. Ἐκεῖ πλησίον ὑπῆρχον καί τινες μυχοί· ἐξετάσαντες τὴν χώραν ταύτην ἀπήντησαν εἰς τὰ ἐνδότερα αὐτῆς μέρη ςαφυλὰς καὶ ςάχεις. Ἠκολούθησαν πάλιν τὸν πλοῦν αὐτῶν ἕως οὗ ἔφθασαν εἰς μέρος ἀποτελοῦν βαθὺν τινὰ μυχόν. Πλησίον τοῦ μυχοῦ τούτου ἦτο νῆσός τις, ὅπου τὰ ῥεύματα ὡς καὶ ἐν τῷ μυχῷ ἦσαν πολὺ ὁρμητικά. Εἰς τὴν νῆσον ταύτην ὑπῆρχε τοσοῦτον πλῆθος ἀγριονησσῶν (édex) ὥστε ἦτον ἀδύνατον νὰ κινηθῇ τις ἐν μόνον βῆμα χωρὶς νὰ πατήσῃ ἐπὶ τῶν ὠῶν αὐτῶν. Τὴν νῆσον ταύτην ὠνόμασαν Στραυμέϋον ἤτοι *νῆσον τῶν ῥευμάτων*· καὶ τὸν μυχὸν Στραυφιόρδιον, τουτέστι *μυχὸν τῶν ῥευμάτων*. Ἐνταῦθα ἀγκυροβολήσαντες εὗρον τὴν χώραν ὡραιοτάτην, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ διαχειμάσωσιν. Ἀκολούθως ὁ Θοράλλος μετὰ ὀκτὼ ἄλλων ἀνδρῶν διεχωρίσθη τῆς συνοδίας διευθυνόμενος πρὸς βορράν, ἀλλ' ἀντὶ νὰ φθάσῃ εἰς Βινλανδίαν, ὡς ἐπεθύμει, ἔφθασεν ὑπὸ σφοδροῦ ἀνέμου διωκόμενος εἰς Ἰρλανδίαν, ὅπου κατὰ τὴν μαρτυρίαν τινων ἐμπόρων ἠχμαλωτίσθη μετὰ τῶν συνοδοιπόρων του. Ὁ δὲ Θορρῖννος, Σνόῤῥος, Βιάρνος καὶ οἱ λοιποὶ τῆς συνοδοιπορίας ὅλοι 151 τὸν ἀριθμὸν ἔπλευσαν πρὸς δυσμάς, καὶ οὕτως ἔφθασαν εἰς μέρος ὅπου ποταμός τις ἐξερχόμενος ἐκ τινος λίμνης ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν. Παρὰ τὴν ἐκβολὴν τοῦ ποταμοῦ τούτου ἦσαν νῆσοί τινες ἀρκετὰ ἐκτεταμέναι· εἰσπλεύσαντες δὲ ἐν τῇ λίμνῃ ἠγκυροβόλησαν. Τὴν δὲ χώραν ταύτην ἥτις παρίςανεν ὡραῖον ὀροπέδιον ὠνόμασαν Ὄπην. Ὕδωρ καὶ ἐνταῦθα ςάχεις καὶ ςαφυλάς. Πρωΐαν τινα εἶδον αἴφνης πλῆθος μονοξύλων πλοιαρίων φερόντων ἀνθρώπους, οἵτινες προσκληθέντες διὰ σχημάτων τοὺς ἐπλησίασαν, ἀλλὰ τοὺς παρετήρουν μετὰ μεγίστου θαυμασμοῦ. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἦσαν δύσμορφοι, μεγαλόφθαλμοι, χρώματος ὑπομελάνου, εἶχον δὲ τρίχας χονδροειδεστάτας καὶ πρόσωπον πλατύ· μείναντες δὲ ὀλίγον μετὰ τῶν ξένων, ἐπέβησαν πάλιν εἰς τὰ μονόξυλά των, καὶ ἐκπλεύσαντες διευθύνθησαν πρὸς δυτικο-μεσημβρίαν πέραν τοῦ ἀκρωτηρίου. Ἐν τοσούτῳ ὁ Θορρῖννος καὶ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ ἀποφασίσαντες νὰ διαχειμάσωσιν ἐνταῦθα κατεσκεύασαν εἰς ὑψηλόν τι μέρος τῆς ξηρᾶς τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τοῦτο καταςήματα. Ὁ χειμὼν ἐφάνη μαλακὸς, καθότι οὐδόλως ἐχιόνισε, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἠμπόρεσαν τὰ ζῶα των νὰ βόσκωνται εἰς τὰς πεδιάδας καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα. Πρωΐαν δὲ τινὰ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔαρος τοῦ προσεχοῦς ἔτους 1008, ἐφάνησαν πάλιν ἀπὸ τὸ δυτικο-μεσημβρινὸν μέρος πλῆθος μονοξύλων παραπλεόντων τὸ ἀκρωτήριον. Ἅμα ὁ Θορρῖννος ὕψωσε λευκήν τινα σημαίαν· καὶ τὰ πλοιάρια ταῦτα ἐπλησίασαν· οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐξελθόντες εἰς τὴν ξηρὰν ἤρχισαν νὰ σχετίζωνται μὲ τοὺς ξένους καὶ μάλιςα νὰ ἀνταλλάττωσι τὰ πράγματά των, δίδοντες δέρματα καὶ μηλωτὰς, καὶ λαμβάνοντες πρὸ πάντων ἐρυθρᾶ πανία· ἐζήτησαν ὡσαύτως ν' ἀγοράσωσι καὶ βακτηρίας καὶ λόγχας, ἀλλ' ὁ Θορρῖννος δὲν ἐπέτρεψε εἰς τοὺς συντρόφους του νὰ τοῖς πωλήσωσι τὰ τοιαῦτα. Ἐν ὁλόκληρον δέρας παρεχώρουν δι' ὀλίγον ἐρυθροῦν πανίον μόλις μιᾶς σπιθαμῆς τὸ πλάτος, καὶ μὲ τοῦτο περιετύλιον ἅμα τὰς κεφαλάς των. Ἡ ἀνταλλαγὴ αὕτη διήρκεσεν ἱκανὸν χρόνον, ἀλλ' οἱ Σκανδινάβοι θεωροῦντες ὅτι ἡ ποσότης τοῦ ἐρυθροῦ πανίου αὐτῶν ἠλαττοῦτο, ἐσμίκρυνον τὰ κομμάτια καὶ κατέστησαν αὐτὰ ταινίας ἑνὸς μόλις δακτύλου πλάτους, τὰ ὁποῖα πάντοτε οἱ αὐτόχθονες ἠγόραζον εἰς τὴν αὐτὴν τιμήν. Μίαν τῶν ἡμερῶν ὁ Θορρῖννος ἐπρόσφερεν εἰς αὐτοὺς γάλα, τὸ ὁποῖον τοσοῦτον εἰς αὐτοὺς ἤρεσεν, ὥςε ἀκολούθως οὐδὲν ἄλλο ἐζήτουν ν' ἀγοράσωσιν ἢ γάλα. Ἐν ᾧ δὲ ἠσχολοῦντο εἰς τὰς συνήθεις ἐμπορικὰς πράξεις των, ἐφάνη αἴφνης ἐκ τοῦ πλησίον δάσους εἷς ταῦρος ἐξ ἐκείνων τοὺς ὁποίους εἶχε φέρει μεθ' ἑαυτοῦ ὁ Θορρῖννος, καὶ μόλις ἤρχισε νὰ μυκᾶται οἱ αὐτόχθονες τοσοῦτον κατετρόμαξαν ὥστε πάραυτα ἐπέβησαν εἰς τὰ πλοῖά των καὶ ἀνεχώρησαν.

Ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ἡ Γυδρίδη σύζυγος τοῦ Θορρίννου, ἣν εἶχον φέρει ὡς καὶ ἄλλας γυναῖκας μαζύ των, ἐγέννησεν υἱὸν ἐπικληθέντα Σνόῤῥον. Κατὰ τὴν ἀρχὴν δὲ τοῦ προσεχοῦς χειμῶνος ἐπέστρεψαν πάλιν οἱ αὐτόχθονες περισσότεροι τὸν ἀριθμὸν, ἀλλὰ μόλις παρουσιάσθησαν καὶ ἤρχισαν μὲ σημεῖα καὶ κραυγὰς νὰ ἀπειλῶσι τοὺς ξένους.

Ἰδὼν λοιπὸν ταῦτα ὁ Θορρῖννος ὕψωσεν ἐρυθρὰν σημαίαν καὶ προπαρεσκευάσθη εἰς μάχην. Οἱ ἐχθροὶ ἐπλησίασαν ὅτι μᾶλλον, τὸ σημεῖον τῆς μάχης ἐδόθη καὶ τὰ βέλη ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἤρχισαν νὰ πίπτωσιν ὡς βροχή· οἱ αὐτόχθονες μετεχειρίζοντο προσέτι, καὶ εἴδός τι σφενδονῶν, καθότι διά τινων κονταρίων ὕψωνον βαρέας τινὰς σφαίρας χρώματος μολύβδου καὶ ὁμοίας τῆς τοῦ κριοῦ γαστρὸς, τὰς ὁποίας ἔῤῥιπτον κατὰ τῶν ἀντιπάλων των μετὰ μεγάλου κρότου καὶ οὐκ ἄνευ σημαντικῆς βλάβης. Τοῦτο τοσοῦτον ἐφόβησε τοὺς Σκανδινάβους, ὥστε κυριευθέντες ὑπὸ τρόμου, ἀπεσύρθησαν παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ. Βλέπουσα ταῦτα ἡ Φρεῦδίση ἔδραμεν νὰ τοὺς ἐνθαῤῥύνῃ, καὶ καταδικάζουσα τὴν ἀνανδρίαν των τοὺς ἐπροσκάλει εἰς ἀπόπειραν νέας μάχης· εἰς μάτην ὅμως αὕτη ἐφώναζε, καθότι οὐδεὶς τούτων ἔδιδεν ἀκράσιν εἰς τὰς παραινέσεις· ἀλλὰ μᾶλλον ἐπροσπάθουν νὰ διαφύγωσι τοὺς ἐχθροὺς διὰ τῆς φυγῆς. Ἔτρεχε κατόπιν ἡ γενναία Φρεῦδίση· ἀλλ' οὖσα ἔγγυος δὲν ἠδύνατο νὰ τοὺς προφθάσῃ, ἐπὶ τέλους ὅμως τοὺς ἐπρόφθασε πλησίον ἑνὸς δάσους ὅπου ἀπήντησε τὸν νεκρὸν ἑνὸς τῶν συντρόφων· οὗτος ἦτον ὁ νεκρὸς Θορβράνδου τοῦ Σνοῤῥάσωνος, οὗ ἡ κεφαλὴ ἦτο συντεθλιμμένη ἀπό τινα πλακωτὸν λίθον· πλησίον δὲ τούτου ἔκειτο ἡ σπάθη του, ἣν λαβοῦσα ἡ ἀνδρία γυνὴ ἐστράφη κατὰ τῶν ἐχθρῶν, τὴν ὁποίαν ἰδόντες οὗτοι τοσοῦτον κατετρόμαξαν, ὥστε ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, οἱ δὲ Σκανδινάβοι ἐνθαῤῥυνθέντες τοὺς κατεδίωξαν. Ἅμα ὅμως ἐννόησαν ὅτι δὲν δύνανται πλέον νὰ μένωσιν ἐκεῖ ἄνευ κινδύνου ἀπεφάσισαν ν' ἀναχωρήσωσιν. Ἀπέπλευσαν ὅθεν καὶ ἔφθασαν ἐν Στραυμφιόρδῳ. Ἀφήσας δὲ ἐδῶ ὁ Θορρῖννος τοὺς συντρόφους του ἀνεχώρησεν ἐφ' ἑνὸς πλοίου πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ Θοράλλου. Προχωρῶν παρέπλευσε πρὸς βορρᾶν τῆς Κιαλάρκης καὶ διευθύνθη ἀκολούθως πρὸς βορειοδύσιν ἀφίνων ἐξ ἀριστερῶν τὴν ξηρὰν ἥτις καθ' ὅλα τὰ μέρη αὐτῆς ἐφαίνετο κεκαλυμμένη ἀπὸ ἄγρια δάση. Αἱ δὲ κορυφαὶ τῆς Ὄπης καὶ τῶν ἄλλων ὁρατῶν μερῶν παρίστανον εἶδος συνεχομένης ἀλύσσου. Ἐν τοσούτῳ οἱ θαλασσοπόροι ἔμειναν νὰ διαχειμάσωσι καὶ τώρα ἐν Στραυμφιόρδῳ· ὅτε δὲ ἐξέπλευσαν ἐνταῦθεν, ἐλιμενίσθησαν ἐν Μαρκλανδίᾳ ὅπου εὗρον πέντε τῶν αὐτοχθόνων, ἐξ ὧν ἐπῆραν, δύο παιδία ἄῤῥενα, τὰ ὁποῖα ἐδίδαξαν τὴν Σκανδιναβικὴν γλῶσσαν, καὶ τὰ ἐβάπτισαν· ἀναχωρήσαντες ἐκ Μαρκλανδίας ὡδήγησαν μεθ' ἑαυτῶν τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος παιδία ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐπληροφορήθησαν ὅτι οἱ ὁμοεθνεῖς των διοικοῦνται ὑπό τινων βασιλέων ἐξ ὧν εἷς μὲν καλεῖται Ἀβαλδάμων, καὶ ἕτερος Βαλδιδῶδα, καὶ ὅτι εἰς τὴν πατρίδα των δὲν ὑπάρχουν οἶκοι, ἀλλὰ κατοικοῦσιν εἰς τρώγλας. Κατευοδόθησαν τελευταῖον ἐν Ἐῤῥικοσφιόρδῃ τῆς Γροελανδίας.

(ἀκολουθεῖ.)

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΕΡΟΕΙΔΩΝ ΔΗΛΗΤΗΡΙΩΝ.

Συνήθως προσέχουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ τῶν στερεῶν δηλητηρίων, λ. χ. ἐπὶ τοῦ ἀρσενικοῦ, τοῦ ὑδραργύρου κ.λ.π. ἐν ᾧ διάφορα ἄλλα ἀέρια εἶναι ἐπικινδυνοδέστερα τῶν ῥευστῶν καὶ στερεῶν, ὡς μὴ δυνάμενα νὰ γνωρισθῶσι διὰ τῶν αἰσθήσεων, καὶ τὰ ὁποῖα ὡς ἄγνωστος καὶ ἀόρατος ἐχθρὸς ἐπαπειλοῦσι περισσότερον τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων· τοιαῦτα δηλητηριώδη ἀέρια γεννῶνται ἢ ἀφ' ἑαυτῶν, ἢ εἶναι ἀποτελέσματα τῆς τέχνης. π. χ. διὰ τῆς τῶν ἀνθράκων εἰς στενὸν τόπον καύσεως γεννᾶται τὸ λεγόμενον ἀνθρακικὸν ἀέριον, τὸ ὁποῖον εἰσπνεόμενον ἀπρκαθίσταται ταχέως θανατηφόρον. Ἐντὸς ὑπογείων πολὺν καιρὸν κεκλεισμένων, ἐντὸς μεταλλείων, ἐντὸς σπηλαίων, ἐντὸς μερῶν ὅπου ὑπάρχουσιν οἶνοι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ζημώσεως αὐτῶν, γεννᾶται ὡσαύτως ὀλεθριότατον καὶ ἐπιβλαβέστατον ἀνθρακικὸν ἀέριον. Ἐπειδὴ δε ἡ παρουσία τούτων τῶν ἀερίων δὲν δύναται νὰ διακριθῇ διὰ τῶν αἰσθήσεων, οἱ ἄνθρωποι ἀφόβως ἐμβαίνουσιν εἰς τὰ τοιαῦτα μέρη, μὴ ὑποθέτοντες τοιοῦτον ὀλέθριον ἐχθρόν· ἀλλὰ ταχέως, ὡς βλέπομεν καθ' ἑκάστην, οἱ ἄνθρωποι εἰσπνέοντες τοῦτον τὸν ἀνθρακικὸν ἀέρα προσβάλλονται ὑπὸ καρυβαρίας συνωδευμένης μετὰ βοῆς καὶ ζάλης τῶν ὠτίων, μετὰ παλμῶν τῆς καρδίας, συγχύσεως τῶν ἰδεῶν, διαθέσεως εἰς ὕπνον, μετὰ μεγάλης ἀδυναμίας, χαλαρότητος τῶν μελῶν, ἀναισθησίας καὶ ἐπὶ τέλους ὑπὸ ἀποπληξίας. Ἀπὸ τῶν δηλητηριωδῶν τούτων συμπτωμάτων προσβάλλονται πολλάκις οἱ μεταλλουργοὶ καὶ οἱ φρεατοποιοί, χωρὶς νὰ γνωρίζωσι τὸν ἐπαπειλοῦντα κίνδυνον. Νομίζομεν ἐπωφελὲς νὰ ἀναφέρωμεν ἐν συντόμῳ τὰ μέσα, δι' ὧν δυνάμεθα νὰ προφυλάξωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ τὴν ἐπιβλαβῆ ἐπιῤῥοὴν τοιούτων ἀερίων. Ὅταν εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ ἐμβῶ-

μεν εἰς πανταχόθεν καὶ ἐπὶ πολὺν καιρὸν κεκλεισμένον τόπον, εἶναι ἀνάγκη πρὸ τῆς εἰσόδου νὰ βελτιώσωμεν τὸν ἐντὸς τοῦ οἰκήματος ἀέρα διὰ ῥεύματος τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος· τοιοῦτον ῥεῦμα ἀποτελεῖται διὰ τῆς ἀνοίξεώς τινος παραθύρου, ἀντικρίζοντος πρὸς τὴν θύραν, ἢ διὰ τῆς ἀνάψεως σωροῦ ἀχύρων, διὰ τοῦ ὁποίου μέσου ἀραιοῦται ὁ ἐντὸς οἰκημάτων ἀτμοσφαιρικὸς ἀὴρ, ὅστις ἐξελθὼν ἀναπληροῦται ὑπὸ τῆς ἐκτὸς ἀτμοσφαίρας· ἐὰν δὲ αἱ περιστάσεις δὲν συγχωρῶσι τοὺς ῥηθέντας τρόπους, θέτομεν ἀγγεῖον πλῆρες οἰνοπνεύματος, ἐν ᾧ βάλλομεν ἀναμμένα ῥοκανίσματα· ἐὰν ἦναι ἀνάγκη νὰ ἐμβῶμεν εἰς τοιαῦτα δωμάτια, ἢ νὰ καταβῶμεν εἰς μεταλλεῖα ἢ φρέατα, πρέπει νὰ κρατῶμεν φῶς εἰς τὴν χεῖρα, ἢ ἐπὶ μακροῦ τινος ξύλου· καὶ ἂν παρατηρῶμεν ὅτι ἡ λάμψις τῆς φλογὸς ἐλαττοῦται, ἢ ἀποσβέννυται, εἶναι ἀπόδειξις ὅτι ὁ ἀὴρ οὗτος δὲν εἶναι μήτε ἐπιδεκτικὸς πρὸς καῦσιν, μήτε ἐπιτήδειος πρὸς διατήρησιν τῆς ἀνθρωπίνου ζωῆς· πρέπει ὅθεν τότε νὰ ἀπομακρυνθῶμεν ὅσον ἔνεστι ταχύτερον. Ἐὰν ὅμως ὡς ἐκ τῆς ἀπροσέκτου εἰσόδου ἤθελε προσβληθῆ ὁ ἐνδιατρίβων ὑπὸ τῶν προεκτεθέντων θανατηφόρων συμπτωμάτων, τότε ὁ δηλητηριασθεὶς πρέπει ἀμέσως νὰ μεταφερθῇ ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀνθρακικοῦ ἀερίου πεπληρωμένου δωματίου, καὶ νὰ ἐκτεθῇ ἐν ὑπαίθρῳ. Μεγάλην ἐνέργειαν προξενεῖ τότε ἡ ῥάντισις τοῦ προσβληθέντος διὰ ψυχροτάτου ὕδατος, καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου οἱ πλεῖστοι ὡς νεκροὶ νομιζόμενοι ἀναδεικνύουσιν ἴχνη ζωῆς· ταὐτοχρόνως χρησιμεύει πολὺ τὸ ν' ἀνοίξωμεν τὸ στόμα τοῦ πάσχοντος, καὶ νὰ θέσωμεν μεταξὺ τῶν ὀδόντων μικρά τινα τμήματα ξύλων, διὰ νὰ εἰσχωρήσῃ ταχύτερον ὁ ἀὴρ ἐντὸς τῶν πνευμόνων τοῦ δηλητηριασθέντος.

(Ὑπὸ Ξ. Ἀάνδερερ.)

ΕΠΙΤΟΜΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΩΝ ΕΝ ΤΗ ΕΥΡΩΠΗ ΕΦΕΥΡΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΕΝΝΑΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ.

(Συνέχεια ἐκ τῶν ἀριθμῶν 13 καὶ 14.)

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ.

Ὁ Χριστιανισμὸς παρήγαγεν εἰς ἡμᾶς τὴν μεγίστην ἐκ τῶν εὐεργεσιῶν, αἵτινες ἀνεγέννησαν τὸν κόσμον. Ἐπὶ τοῦ Β'. Χλοδοβαίου, ὁ Μοναχὸς Λάνδριος ἐθεμελίωσεν ἐν Παρισίοις οἴκημα καταφυγῆς τῶν πτωχῶν καὶ ξένων ὁδοιπόρων· αὕτη εἶναι ἡ πηγὴ τῶν ξενοδοχείων καὶ νοσοκομείων. Τὸ εὐσεβὲς τοῦτο παράδειγμα δὲν ἐμιμήθησαν ἄλλοι μέχρι τοῦ Α'. Λουδοβίκου ὅστις ἐκ τῆς Παλαιστίνης ἐπανελθὼν, ἔδωκε καταφυγὴν εἰς τριακοσίους συστρατιώτας αὐτοῦ, τῶν ὁποίων οἱ Σαρακινοὶ εἶχον ἐξορύξει τοὺς ὀφθαλμούς. Μιμηθέντες δὲ καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ τὴν πρᾶξιν ταύτην κατέστησαν βαθμηδὸν πολυάριθμα νοσοκομεῖα.

ΚΩΔΩΝΕΣ.

Εἶναι ἀμφίβολον ἂν εἰς τὸν Ἅγιον Παυλῖνον (ί. αἰῶν), ἢ εἰς τὸν Πάπαν Σαβινιανὸν, (ζ'. αἰῶν), ὀφείλεται ἡ χρῆσις τῶν κωδώνων διὰ νὰ καλῶσιν εἰς τὸν ναὸν τοὺς πιστούς. Μέχρις ἐκείνης τῆς ἐποχῆς μετεχειρίζοντο σανίδας καλουμένας ἱερὰς, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐκρότουν ἰσχυρῶς διὰ ν' ἀκούωνται ἐν ἐκτάσει. Ἀποφασίσαντες δὲ ν' ἀντικαταστήσωσι τοὺς κώδωνας, ἔβαλον ἀμέσως εἰς χρῆσιν τὸ πρᾶγμα, χρῆσιν διαμένουσαν ἄχρι σήμερον. Τὸ 610. μ. χ. τόσον ὀλίγον ἦσαν γνωστοὶ οἱ κώδωνες, ὥστε τὸ στράτευμα τοῦ Κλοταρίου, πολιορκοῦν τὴν Σέμσημ, καὶ καταπληχθὲν διὰ τὴν βαρεῖαν τῶν κωδώνων ἠχὼ, ἔλυσε τὴν πολιορκίαν, καὶ δρομαῖοι ἀνεχώρησαν.

Ὁ μέγιστος γνωστὸς κώδων εἶναι ὁ τῆς Μόσχας ἐν τινι μοναστηρίῳ· λέγεται ὅτι ἔχει περιφέρειαν ὑπὲρ τοὺς 51, πόδας, καὶ βάρος 1400. μέτρων Γαλλικῶν.

ΟΡΓΑΝΑ.

Μόλις οἱ κώδωνες ἤρχισαν νὰ καλῶσιν εἰς τὰς ἐορτὰς τοὺς πιστοὺς, καὶ ἐπῆλθεν αὖθις εἰς εὐφροσύνην αὐτῶν τὸ ὄργανον, ἀναμιγνῦον εἰς τοὺς θρησκευτικοὺς τοῦ λαοῦ τόνους τὴν ἡδεῖαν αὐτοῦ ἁρμονίαν. Ὁ Αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ὁ Κοπρώνυμος πρῶτος ἐπαρουσίασε τοῦτο κατὰ τὸ ἔτος 757. Ὁ δὲ βασιλεὺς Πιπῖνος, καὶ ὁ Ναὸς τῆς Κομπιέγνης ἀπήλαυσαν κατὰ πρῶτον τὴν ἐξ Ἀνατολῶν εἰς τὴν Δύσιν ἐλθοῦσαν θαυμαστὴν ταύτην ἐπινόησιν. Ἀπὸ τοῦ ἡ. μέχρι τοῦ ιγ'. αἰῶνος δὲν κατεσκευάζοντο τοιαῦτα εἰς τὴν Γαλλίαν, μόλις δὲ ἤρχισαν εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ιδ'.

ΓΡΑΦΙΚΑ ΚΟΝΔΥΛΙΑ.

Ἔτι δ' ὠφελιμωτέρα ἀνακάλυψις ὑπῆρξεν ἡ τῶν γραφικῶν κονδυλίων, ἅτινα διεδέχθησαν τὸν παρὰ τοῖς Ρωμαίοις καλούμενον Κάλαμον. Μόλις ταῦτα ἐγνώσθησαν, ἐπολλαπλασιάσθησαν ἀμέσως αἱ καλαὶ συγγραφαὶ, καὶ τὸ μανθάνειν ἐξετάνθη ὁρμητικώτερον.

Περαίνων τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἀναγκάζομαι νὰ φέρω τινὰς παρατηρήσεις διὰ νὰ μὴ συγχύσω τὰς ἐποχάς. Κατ' ἐκείνους τοὺς πλήρεις βαρβάρων καὶ ἀμαθῶν ἐντυπώσεων χρόνους, δὲν ἠδύνατό τις ἄλλας ἀνακαλύψεις νὰ περιμένῃ· αὗται ἔμενον εἴτε ἄγνωστοι εἴτε κεκαλυμμέναι, μεχρις οὗ εὐτυχές τι σύμβαμα ἢ καταπείγουσαν ἀνάγκη νὰ φέρῃ αὐτὰς εἰς φῶς ἁπάσας συνάμα. Εἶναι δ' ἀφ' ἑτέρου πολὺ δύσκολον νὰ δώσῃ τις εἰς ταύτας βεβαίαν χρονολογίαν· τινὲς δ' αὐτῶν ὡς τὸ ὄργανον, περὶ οὗ εἴπομεν, ἡ πυξὶς, καὶ τὰ ὡρολόγια, περὶ ὧν κατωτέρω θέλομεν ὁμιλήσει, ἦσαν γνωσταὶ εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ ἀπ' αὐτῶν ἀκόμη τῶν χρόνων τοῦ Μεγάλου Καρόλου, εἰσῆλθον δὲ μετὰ καιρὸν εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ λοιπὴν Δύσιν. Οἱ σταυροφόροι κατὰ τὰς μακρυνὰς αὐτῶν περιοδείας, ἔφερον ἐξ αὐτῶν τὰ ὠφελιμότερα. Μὲ φαίνεται δὲ κάλλιον νὰ ὁμιλήσω περὶ αὐτῶν ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἡ Δύσις ἐγνώρισε τὴν ἀξίαν καὶ ὠφελήθη ἐξ αὐτῶν.

Τοιοῦτον εἶναι τὸ σχέδιον, τὸ ὁποῖον θέλω διατηρήσει εἰς τὴν λοιπὴν πραγματείαν, ἰδίως δὲ περὶ τῆς Γαλλίας, ὅπου θέλω δώσει προσοχὴν ἰδιάζουσαν. Ἐὰν ἔμελλον νὰ περιγράψω τὴν γενικὴν τοῦ πολιτισμοῦ ἱστορίαν, ἀναντιῤῥήτως ἤθελα τηρήσει ἄλλην ὁδόν. Ἤδη δὲ θέλω ἐνασχοληθῆ εἰς τὸ ἑπόμενον κεφάλαιον περὶ τῶν αἰώνων τοῦ Μεγάλου Καρόλου καὶ Ἀλφρέδου.

(ἀκολουθεῖ.)

ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ.

Παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Ἀλφαίου, πλησίον τῆς Ὀλυμπίας, πόλεως τῆς Ἤλιδος, ἐπανηγειρίζοντο κατὰ τετραετίαν περὶ τὸν Ἰούλιον μῆνα οἱ περίφημοι καὶ ἀρχαιότατοι Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες, διαρκοῦντες πέντε ἡμέρας· ἡ σύστασις καὶ ἀρχὴ τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων ἀπεδίδετο εἰς τὸν Ἡρακλέα, ἀλλ' ὡς ἀνακαινιστὴς αὐτῶν καὶ δεύτερος εἰσηγητὴς θεωρεῖται ὁ Ἴφικτος βασιλεὺς τῆς Ἤλιδος καὶ σύγχρονος τοῦ Λυκούργου.

Τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον ἐρωτηθὲν ὑπ' αὐτοῦ περὶ τῆς ἀνακαινίσεως τῶν ἀγώνων τούτων, ὄχι μόνον ἐνέκρινε τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ διέταξε νὰ γίνεται κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῶν ἀνακωχὴ πολέμου καθ' ὅλας τὰς πόλεις, ὅσαι μετεῖχον τῶν ἀγώνων, διὰ νὰ ἐκτελῆται ἡ συνάθροισις ὅλων τῶν Ἑλλήνων ὅσον τὸ δυνατὸν πολυάριθμος καὶ ἀνενόχλητος.

Οἱ ἀγῶνες οὗτοι σκοπὸν εἶχον πρὸ πάντων νὰ ἐξαπλώσωσι τὴν ὁμόνοιαν, εἰρήνην καὶ ἀδελφικὴν ἀγάπην μεταξὺ ὅλων τῶν Ἑλλήνων· ἕνεκα δὲ τούτου οἱ Ἠλεῖοι εἰς τοὺς ὁποίους, ὡς λέγουσιν, ὁ Ἡρακλῆς παρέδωκε τὴν φροντίδα τῶν ἀγώνων καὶ θυσιῶν, ἐκηρύχθησαν λαὸς ἱερὸς καὶ καθωσιωμένος εἰς τὸν Δία, καὶ δὲν ἦτον ἐπιτετραμμένον εἰς τὸν λαὸν τοῦτον οὔτε νὰ πολεμῇ, οὔτε νὰ πολεμῆται.

Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ Ἰφίκτου οἱ ἀγῶνες ἦσαν πολλὰ ἁπλοῖ, ἐπειδὴ περιωρίζοντο εἰς μόνον τὸν δρόμον· ἀλλ' ἀκολούθως προσετέθησαν ἡ πυγμὴ, ἡ πάλη, ὁ δίσκος καὶ τὸ πήδημα.

Ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἐτελοῦντο οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες κατὰ τὸν χρυσοῦν τῆς Ἑλλάδος αἰῶνα, ἦτο μακρὺς, στενὸς, ἐπιπεδωμένος στερεῶς καὶ ὁμαλῶς, καὶ διῃρημένος κατὰ μῆκος εἰς τὸ μέσον· τὸ ἀριστερὸν μέρος ὠνομάζετο ἱππόδρομος, καθὸ διωρισμένος διὰ μόνους τοὺς ἱππικοὺς ἀγῶνας· τὸ δὲ δεξιὸν, ὅπου ἔτρεχον οἱ πεζοὶ, ὠνομάζετο στάδιον, ἔχον τριακοσίων ἑκατὸν μῆκος· ὁ ἱππόδρομος ἦτο κατὰ πολὺ μακρότερος τοῦ

σταδίου· εἰς ἓν τῶν ἄκρων τούτων ἦσαν πολλὰ στεγάσματα ὅπου ἵσταντο οἱ ἵπποι καὶ αἱ ἅμαξαι· πέριξ τοῦ πεδίου ἵσταντο ἐφ' ὑψηλοῦ τόπου ἀναρίθμητοι θεαταί, οἵτινες παρεθάρρυνον, εὐφήμουν ἢ ἔψεγον τοὺς ἀγωνιζομένους.

Ἅμα ἀνατέλλοντος τοῦ ἡλίου ἤρχοντο οἱ ἀγῶνες, ἑορταζομένης τῆς προτεραίας νυκτὸς διὰ θυσιῶν καὶ ᾠδῶν πρὸς τοὺς Θεούς. Οἱ κριταὶ τῶν ἀγώνων ἐκάθηντο ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ σταδίου· οἱ δὲ ἀθληταὶ διέβαινον ἐν τῷ μέσῳ ἐπικαλούμενοι μάρτυρας τοὺς Θεούς, ὅτι δέκα μῆνας προπαρεσκευάσθησαν ἐπὶ τοῦτον τὸν ἀγῶνα· ἦσαν δὲ οἱ ἀθληταὶ γυμνοὶ καὶ ἀλειμμένοι δι' ἐλαίου καθ' ὅλον τὸ σῶμα· ὁ κήρυξ ἔκραζε μεγαλοφώνως· τίς δύναται νὰ ἐλέγξῃ τὸν ἀθλητὴν τοῦτον ὡς αἰσχρὰ καὶ ἄτιμα πράξαντα; ἐὰν δὲ δὲν ἐγίνετο ἀντιλογία τις, ἤρχετο ὁ δρόμος, μετὰ τὸν ὁποῖον ὁ κήρυξ ἐκήρυττε μεγαλοφώνως τὸ ὄνομα καὶ τὴν πατρίδα τοῦ πρώτου φθάσαντος εἰς τὸ τέρμα, τὸ ὁποῖον ἐπανελαμβάνετο διὰ χειροκροτήσεων ὑφ' ὅλων τῶν θεατῶν· οἱ δρόμοι τῶν ὀχημάτων εἰς τὸν ἱππόδραμον ἦσαν ἐπικινδυνωδέστατοι. Ὁ ἡνίοχος ἵστατο εἰς τὰ ὄχημα καὶ οἱ ἵπποι συνεποδίζοντο πολλάκις μετὰ πολλῶν ἄλλων ἐπὶ τοῦ δρόμου. Πολλὰ ὀχήματα ἐκρημνίζοντο, ἡ δὲ πτῶσις αὐτῶν ἐτραυμάτιζεν ἢ ἐθανάτονε τὸν ἡνίοχον· εἰς τὸ τέρμα ἵσταντο δύο στῆλαι διὰ τῶν ὁποίων διατρέχουσα ἡ ἅμαξα ἐτρέπετο εἰς τὰ ὀπίσω καὶ διήνυε δωδεκάκις τὸν αὐτὸν δρόμον. Ἐξέλεγον εἰς τοῦτον τὸν ἀγῶνα τοὺς ταχυτάτους ἵππους· οἱ δὲ Βασιλεῖς ἐθεώρουν μεγίστην τιμὴν τὸ νὰ στέλλωσιν εἰς τὰ Ὀλύμπια τὸ κάλλιστον ζεῦγος αὐτῶν, διὰ νὰ λάβωσι τὰ βραβεῖα τῆς νίκης οἱ ἵπποι ἐπ' ὀνόματι τῶν κυρίων αὐτῶν, ἐν ᾧ οὗτοι δὲν ἐλάμβανον ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος τούτου οὐδεμίαν συμμετοχήν.

Ὁ Γέλων καὶ Ἱέρων τύραννοι τῶν Συρακουσῶν καὶ ὁ πατὴρ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου Φίλιππος ὁ Μακεδὼν, ἐκαυχῶντο ὡς λαβόντες τὰ πρῶτα βραβεῖα τοῦ δρόμου κατὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας.

Ἕκαστος παλαιστὴς ἐχρεώστει νὰ ῥίψῃ τεὐλάχιστον δὶς κατὰ γῆς τὸν ἀντίπαλον αὐτοῦ καὶ νὰ κρατήσῃ αὐτὸν ἐκεῖ στερεῶς, μέχρις οὗ οὗτος ὁμολογήσῃ ὅτι ἐνικήθη. Εἰς τὴν πυγμὴν δὲν ἐπετρέπετο εἰς τοὺς ἀθλητὰς νὰ πιάνωνται διὰ τῶν χειρῶν, ἀλλὰ συνεκρούοντο διὰ μόνου τοῦ γρόνθου· ἦσαν δὲ γυμνοί, καθὼς εἰς ὅλους τοὺς ἀγῶνας, ἔχοντες τὴν χεῖρα καὶ τὸν βραχίονα περιτυλιγμένα διὰ σκληρῶν λωρίων σταυροειδῶς, καί τινες μὲν αὐτῶν ἐτραυματίζοντο θανασίμως, ἄλλοι δὲ ἐξέχεον ῥεῦμα αἵματος καὶ πολλοὶ ἐξεφέροντο τοῦ σταδίου δεινῶς ἐτραυματισμένοι. Διηγοῦνται μάλιστα ὅτι ἀθλητής τις κτυπηθεὶς σφοδρῶς κατὰ τοὺς ὀδόντας κατέπιε τὸν πόνον μετὰ τῶν ὀδόντων· ὁ δὲ ἀνταγωνιστὴς αὐτοῦ, ἰδὼν ὅτι ἡ προσβολὴ δὲν ἐνήργησεν ἐπ' αὐτοῦ, ὡμολόγησεν ὅτι ἐνικήθη. Μετὰ τῶν ἄθλων τούτων συνηριθμεῖτο καὶ τὸ ἅλμα (τὸ πήδημα) γινόμενον μετὰ παιανιζόντων αὐλῶν, ἔτι δὲ καὶ ἡ βολὴ μεταλλίνου τινὸς κύκλου, ὅστις ὠνομάζετο δίσκος.

Κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς πανηγείρεως ἐστέφοντο οἱ Ὀλυμπιονίκαι· ἐκτελεῖτο δὲ τοῦτο δὶ εὐφημιῶν καὶ κρότων ὅλου τοῦ παρόντος λαοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἄλσει μετὰ λαμπράν τινα θυσίαν· οἱ νικηταὶ εἰσήρχοντο λαμπρῶς ἐστολισμένοι καὶ κρατοῦντες εἰς τὰς χεῖρας κλάδους ἐκ φοινίκων, αὐλοὶ δὲ συνῴδευον τὴν παράταξιν αὐτῶν· ἀθληταί τινες εἰσήρχοντο ἔφιπποι ἐπὶ καλλίστων ἵππων, ἢ ἐπὶ ὀχημάτων, τοὺς ὁποίους ὁ λαὸς ἐστεφάνονε δὶ ἀνθέων· τὸ ὄνομα τῶν ἀριστευσάντων εἰς τὸν δρόμον ἐξεφωνεῖτο πρῶτον· τὰ πάντα τότε ἀντήχουν ἐκ τῶν ἐπευφημιῶν καὶ ἀλαλαγμῶν τοῦ πλήθους· τὸ βραβεῖον ἦτο κλάδος ἐλαίας, τὸν ὁποῖον οἱ βραβευταὶ περιέβαλλον εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ νικητοῦ.

Κατὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας ἀνεγινώσκοντο πρὸς τούτοις τὰ συγγράμματα τῶν ἀρίστων ποιητῶν καὶ συγγραφέων τῆς Ἑλλάδος· ἐνταῦθα εἶχεν ἀναγνώσει ὁ Ἡρόδοτος τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ, καθὼς καὶ ὁ Εὐριπίδης καὶ Πίνδαρος, ὧν ὁ μὲν πρῶτος ὕμνησε τὸν στέφανον, τὸν ὁποῖον ἔλαβε κατὰ τοὺς ἀγῶνας ὁ Ἀθηναῖος Ἀλκιβιάδης, ὁ δὲ δεύτερος διὰ τῶν ὡραίων αὐτοῦ ᾠδῶν ὕψωσε μέχρι τῶν ἀστέρων τοὺς Ὀλυμπιονίκας· ὑπῆρχον πρὸς τούτοις βραβεῖα καὶ διὰ πᾶν εἶδος τεχνιτῶν, οἵτινες συνερχόμενοι ἐκεῖ ἡμιλλῶντο περὶ τῶν καλλιστείων. Σύνδεσμοι ὁμοίως φιλίας ἐγίνοντο κατὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας μεταξὺ ἀνθρώπων, οἵτινες ἔβλεπον ἀλλήλους πρώτην φορὰν ἐνταῦθα· αἱ δὲ ἐκτεταμέναι πεδιάδες καὶ τὰ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ ἄλση ἐκαλύπτοντο ὑπὸ πλήθους εὐθυμούντων καὶ ἀγαλλομένων.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες ἐχρησίμευον εἰς τὸ νὰ ἑνώσωσιν ὅλους τοὺς Ἕλληνας, ἐτέθη ὡς βάσις τῆς κοινῆς ὅλων τῶν Ἑλλήνων χρονολογίας ὁ ἀπὸ μιᾶς πανηγείρεως ἕως τῆς ἄλλης τεσσάρων ἐτῶν χρόνος, ὅστις ὠνομάσθη Ὀλυμπιάς· ἡ δὲ χρονολογία αὕτη ἤρξατο ἀπὸ τὴν πρώτην πανήγειριν, καθ' ἣν εἶχον κατὰ πρῶτον γράψει εἰς κατάλογον τοὺς Ὀλυμπιονίκας· ἀντιστοιχεῖ δὲ πρὸς τὸ 777 ἔτος πρὸ Χριστοῦ.

Ο ΔΟΚΙΜΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ.

(Συνέχεια ἐκ τῶν ἀριθμῶν 2, 4 καὶ 6.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Ἡ ἀπροσδόκητος προμήθεια τῶν βιβλίων.

Τὰ εἰς τὸ ἐργοστάσιον τοῦ Κυρίου Καρτμάνου διδασκόμενα μαθήματα περιωρίζοντο μόνον εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, τὴν γραφὴν καὶ τὴν ἀριθμητικὴν, ἐν ᾧ ὁ Φρεδερῖκος ἐπεθύμει νὰ διδαχθῇ τὴν γεωμετρίαν, τὴν ὁποίαν ἐνόμιζεν ἄφευκτον εἰς τὰς μηχανικὰς γνώσεις. Ἀλλὰ κατὰ δυσυχίαν οὔτε εἶχεν, οὔτε ἠδύνατο ν' ἀγοράσῃ τὰ πρὸς μελέτην τῆς ἐπιστήμης ταύτης ἀναγκαῖα βιβλία. Τέλος ἔφθασεν ἡ ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ μετ' αὐτῆς ἀπροσδόκητος χαρὰ διὰ τὸ ὀρφανόν· ἡ ἡμέρα αὕτη ἦτον ἡ ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τοῦ Κυρίου Καρτμάνου, καὶ ὅλοι οἱ ἐργάται καὶ δόκιμοι παρουσιάσθησαν διὰ νὰ χαιρετήσωσιν αὐτόν· τότε ὁ Κύριος Καρτμάνος κράξας ὀνομαστὶ τὸν Φρεδερῖκον καὶ θέσας εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ χρυσοῦν νόμισμα, *λάβε, φίλε μου*, εἶπε πρὸς αὐτόν· *τὴν ἀμοιβὴν ταύτην προσδιώριζον διὰ τὸν ἐπιμελέστερον δόκιμον καὶ χαίρω διότι σὺ ἐφάνης ἄξιος ταύτης.*

Ἓν χρυσοῦν νόμισμα! . . . Ἡ εὐτυχία αὕτη ἦτον ἀνωτέρα τῶν ἐπιθυμιῶν τοῦ ὅ,τι ποτὲ ὁ Φρεδερῖκος ἐτόλμησε νὰ ἐπιθυμήσῃ· αὕτη ὑπῆρξεν ἡ πραγματοποίησις τῶν ὡραιοτέρων αὐτοῦ ὀνειροπολήσεων. Τὸ δυσυχὲς ὀρφανὸν

ἐκυριεύθη ὑπὸ τοσαύτης χαρᾶς, ὥστε μόνη ἡ ταραχὴ αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ μαρτυρήσῃ τὴν πρὸς τὸν εὐεργέτην αὐτοῦ εὐγνωμοσύνην.

Μετὰ δύο ὥρας ὁ Φρεδερῖκος εὑρίσκετο εἰς τὸν ἀντικρὺ τῆς οἰκίας τῆς γραίας Ὀδύλης κείμενον μικρὸν κῆπον, ὅπου καθήμενος ἐφυλλομέτρα μετ' ἐκχύσεως τὰ ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτοῦ βιβλία· πλῆθος ἐλπίδων ἐζωγραφίζοντο ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ ὀρφανοῦ, καὶ χιλιάδες σχεδίων μέλλοντος διέλαμπον ἐπὶ τῶν ζωηρῶν αὐτοῦ βλεμμάτων! . . . ἦτον εὐτυχὴς διὰ πρώτην φοράν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ϛ'.

Ἡ συνάντησις τῶν δύο ἀδελφῶν.

Ἐσπέραν τινὰ ἀφοῦ ὁ Φρεδερῖκος ἐξῆλθε τοῦ ἐργοστασίου, ἀπῆλθε κατὰ τὴν συνήθειαν αὐτοῦ, καὶ ἐκάθισεν εἰς τὸν κῆπον τῆς γραίας Ὀδύλης, διὰ νὰ μελετήσῃ ἐν ἡσυχίᾳ. Ἀλλ' ὅτε ἡ νὺξ ἐβίασεν αὐτὸν νὰ κλείσῃ τὸ βιβλίον, οἱ λογισμοὶ αὐτοῦ προσηλώθησαν φυσικῶς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου, τὸ ὁποῖον ἠγάπα περισσότερον εἰς τὸν κόσμον· ἠρώτα ἑαυτὸν, τί ἄραγε ἀπέγινεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπὸ δεκαπέντε ἡμερῶν, ἐξ ὅτου δὲν εἶχε πλέον μεταῖδεῖ αὐτόν! ἐνθυμούμενος δὲ μετὰ θλίψεως τοὺς τελευταίους λόγους τῆς μητρὸς αὐτῶν « μείνατε ἀδιαχώριστοι ἐν ταύτῃ τῇ ζωῇ ὡς ὑπήρξατε ἡνωμένοι ἐν τῇ καρδίᾳ μου » ἔλεγεν ὅτι οὐδαμοῦ ἠδύνατο νὰ θεωρήσῃ ἑαυτὸν εὐτυχῆ, ἀφοῦ ἐστερήθη τῆς γλυκυτέρας αὐτοῦ ἐλπίδος.

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν θλιβερῶν τούτων λογισμῶν δὲν ἔμενεν εἰς τὸν Φρεδερῖκον εἰμὴ μία μόνη παρηγορία, τὸ ὅτι δηλαδὴ ἠδύνατο νὰ δικαιολογηθῇ ὡς καταβαλὼν πᾶσαν προσπάθειαν διὰ νὰ πραγματοποιήσῃ τὰς τελευταίας διαταγὰς τῆς θνησκούσης μητρὸς αὐτῶν· διότι ὄχι μόνον εἶχε βοηθήσει τὸν Ἀντώνιον διὰ συμβουλῶν, ἀλλὰ καὶ δὲν ἔπαυσεν ὑποφέρων μυρίας στερήσεις πρὸς χάριν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Ἀλλ' ἤδη παρετήρει μετὰ θλίψεως, ὅτι ὅλαι αὗται αἱ θυσίαι ὑπῆρξαν ἀνωφελεῖς καὶ ὅτι ὑπάρχουσιν εἰς τὸν κόσμον ψυχαὶ ἐπὶ τοσοῦτον σκληραὶ, ὥστε νὰ περιφρονῶσι τοὺς ἱερωτέρους δεσμοὺς τῆς φύσεως καὶ τῆς κοινωνίας. Αἱ σκέψεις αὗται εἶχον βυθίσει τὸν Φρεδερῖκον εἰς τοσαύτην μελαγχολίαν, ὥστε ἀντὶ νὰ περιμείνῃ, ὡς ἄλλοτε, τὴν ὥραν καθ' ἣν ἡ γραῖα Ὀδύλη ἤναπτε τὸν λύχνον αὐτῆς, καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν οἰκίαν διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ, ὁ Φρεδερῖκος, ὅλως κάτοχος ὑπὸ τῆς ταραχῆς, ἠγέρθη καὶ περιεπάτει εἰς τὰς στενὰς δεδροστοιχίας τοῦ κήπου.

Αἴφνης ἠκούσθη ὀλίγα βήματα μακρὰν φωνὴ πολλὰ γνωστὴ, ἥτις ἔκραζεν αὐτὸν μετὰ τόνου συνεσταλμένου· ὁ Φρεδερῖκος ἐστράφη βιαίως πρὸς τὴν φωνὴν καὶ εὑρέθη ἀπέναντι τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀντωνίου, τοῦ ὁποίου τὰ καταξεσχισμένα φορέματα καὶ ἡ κάτωχρος ὄψις καὶ ἀποκαμωμένη φυσιογνωμία ἐμαρτύρουν ἱκανῶς ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ζωὴ τοῦ Ἀντωνίου ἀφ' ἧς στιγμῆς ἔγεινεν ἄφαντος.

Ὁ Φρεδερῖκος ἐθεώρησε τὸν Ἀντώνιον μετὰ βλέμματος ἐκφράζοντος θλῖψιν καὶ οἶκτον· αἰσθανόμενος ὅμως τὴν εὐγενῆ ἐκείνην συστολὴν, ἥτις ἀποκαθιστᾷ τὸν εὐαίσθητον ἄνθρωπον δειλὸν ἐνώπιον τῶν σφαλμάτων τῶν ἄλλων, δὲν ἠδυνήθη νὰ ὁμιλήσῃ πρῶτος.

Ἀλλ' ὁ Ἀντώνιος, τοῦ ὁποίου ὁ ἄφρων χαρακτὴρ εἶχεν ἀφαιρέσει ἀπ' αὐτοῦ τὴν τοιαύτην αἰδὼ, διέκοψε πρῶτος τὴν σιωπὴν λέγων μετὰ τόνου ἐκφράζοντος μᾶλλον τὴν δυσαρέσκειαν, διότι εὑρίσκεται εἰς δυστυχῆ κατάστασιν, ἢ τὸν ἔλεγχον τῆς κακῆς αὐτοῦ διαγωγῆς· ! « *μὲ εὑρίσκεις πολλὰ παρηλλαγμένον· δὲν εἶναι ἀληθές; ἀλλὰ, φίλε μου, ἀφ' ὅτου ἐχωρίσθημεν δὲν ἐταξείδευα ὡς μέγας ἄρχων· πολλάκις μάλιστα ἠναγκάσθην νὰ κοιμηθῶ νηστικός.* »

— Ποία αἰτία σὲ ἐκράτησεν ἐπὶ τοσοῦτον μακρὰν τῆς οἰκίας; ἠρώτησεν ὁ Φρεδερῖκος μετ' ἀπορίας.

— Ἡ καλητέρα πάντων· τὸ ν' ἀποφύγω ἀηδεῖς ἐπιπλήξεις. Ὁ ἐπιστάτης τοῦ ἐργοστασίου παρετήρησεν, ὅτι δὲν εἶχον κλίσιν πρὸς τὴν ἐργασίαν, καὶ ἀνέφερε τοῦτο εἰς τὸν ἐργοστασιάρχην, ὅστις μὲ ἀπέλυσε μετ' εὐγενοῦς τρόπου πρὸ δεκαπέντε ἤδη ἡμερῶν.

— Εἶναι ἀληθὲς, εἶπεν ὁ Φριδερῖκος, ὅτι τοῦτο ἦτο μεγάλη δυστυχία δι' ἡμᾶς, οἵτινες δὲν ἔχομεν ἄλλο μέσον πόρου ζωῆς, εἰμὴ τοὺς βραχίονας ἡμῶν, ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν ἔπρεπε νὰ γένῃς ἄφαντος, ὡς ἔπραξας.

— Ἐφοβήθην μήπως ἡ καλὴ γυνὴ Ὀδύλη, μαθοῦσα ὅτι εἶμαι χωρὶς ἔργον, δὲν θελήσῃ νὰ μὲ δεχθῇ.

— Ἴσως διὰ τῶν παρακλήσεών μου ἤθελε συγκατανεύσει νὰ σὲ κρατήσῃ ἀκόμη· γνωρίζεις καλῶς, Φραγκῖσκε, ὅτι καὶ μετὰ τὰ πταίσματά σου, δὲν ἐλησμόνησα ποσῶς τοὺς τελευταίους λόγους τῆς μητρός ἡμῶν, καὶ ὅτι ἐν ὅσῳ ἔχω ἓν κομμάτι ψωμὶ καὶ μίαν κλίνην, θέλεις ἔχει καὶ σὺ ἐπίσης.

— Ναί· ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ἀκούω νουθεσίας, καὶ ἐγὼ δὲν ἀγαπῶ διόλου τὰς νουθεσίας· ἔπειτα ἤθελα νὰ ἰδῶ καὶ ὀλίγον τὸν κόσμον· ἐπεθύμησα νὰ περιηγηθῶ τὴν Ἑλβετίαν· λέγουσιν ὅτι εἶναι τόπος ὡραῖος, καὶ ὅτι ζῇ τις μὲ τὸ τίποτε.

Ἀλλ' οἱ ὀρεινοὶ οὗτοι εἶναι ἄγρια ζῶα· ὅταν ἐζήτησα παρ' αὐτῶν νὰ φάγω, μὲ ἀπεκρίθησαν ὅτι εἴμην εἰς ἡλικίαν ἱκανὴν ὥστε νὰ κερδίζω ὁ ἴδιος τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα! . . . . . ὡς νὰ εἶχέ τις ἀνάγκην νὰ ἀφήσῃ τὴν πατρίδα του διὰ νὰ ἐργάζηται εἰς τὴν ξενιτείαν.

— Πιστεύω, ἐπανέλαβεν ὁ Φρεδερῖκος μετὰ σοβαροῦ ὕφους, ὅτι δὲν ὑπάρχει τόπος ἔνθα δύναταί τις νὰ ζῇ χωρὶς νὰ ἐργάζηται, καὶ δὲν εὑρίσκω, ὅτι ἡ τοιαύτη ἀνάγκη εἶναι δυστυχία· ἀλλὰ τότε μόνον ὅταν τις δὲν θέλει νὰ ὑποκύψῃ εἰς αὐτήν.

— Εἶναι εὐχάριστος αὕτη ἡ ἀνάγκη σου καὶ ἀξιόλογος διὰ σὲ, ὅστις εἶσαι καλὸς νὰ διδάξῃς τὴν σοφίαν εἰς τὸν Θεόν· ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ ὅμως ἐγεννήθην διὰ νὰ εἶμαι πλούσιος, καὶ ὤφειλον νὰ μὲ διδάξωσι ταύτην τὴν ἐπιστήμην.

— Ἄκουσον, λέγει ὁ Φρεδερῖκος, αὐτὰ εἶναι καλὰ νὰ τὰ λέγῃ τις ἀστεϊζόμενος· ἀλλὰ καὶ σὺ ὁ ἴδιος γνωρίζεις καλῶς, ὅτι τὰ κατὰ τῆς τύχης παράπονά σου δὲν θέλουσι μεταβάλλει αὐτὴν· πρέπει ἀναγκαίως λοιπὸν νὰ παραδεχθῇς αὐτὴν τοιαύτην, ὁποία εἶναι· ἡμεῖς οἱ υἱοὶ τῶν ἐργατῶν δὲν πρέπει νὰ ἀποβλέπωμεν εἰς τὴν ἀνάπαυσιν, πρέπει νὰ πασχίζωμεν νὰ ζῶμεν χωρὶς νὰ ἔχωμεν τὴν ἀνάγκην τῆς ἐλεημοσύνης τοῦ πλουσίου· πρὸς τοῦτο λοιπὸν ἄλλο μέσον δὲν ἔχομεν παρὰ τοὺς βραχίονας ἡμῶν. Μόνος ὁ ἀδύνατος ἔχει δίκαιον νὰ παραπονῆται· διότι ὅταν τις ἔχῃ δύναμιν καὶ ὑγείαν ἡ ἐργασία εἶναι εὔκολος.

— Δὲν σὲ εἶπα, ἐπανέλαβεν ὁ Ἀντώνιος μετὰ κακοήθους τόνου, ὅτι μὲ ἐδίωξαν ἀπὸ τὸ ἐργοστάσιον; εἰς τί λοιπὸν θέλει μὲ χρησιμεύσει ἡ φιλοπονία, ὅταν δὲν ἔχω πλέον ἔργον;

— Εἰς τὴν Μουλχούζην ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα ἐργοστάσια, ἐκτὸς ἐκείνου εἰς τὸ ὁποῖον εἰργάζεσο, ἀπήντησεν ὁ Φρεδερῖκος, καὶ ὅταν ἔχῃς τὴν καλὴν θέλησιν εὐκόλως δύνασαι νὰ ἐπιτύχῃς ἄλλοῦ.

— Ναί· νὰ ὑπάγω λοιπὸν ἐρωτῶν ἀπὸ θύραν εἰς θύραν ἐὰν ἔχωσιν ἀνάγκην ἐργάτου; οὕτως ὁρίζεις; ἔνδοξον εἶναι τῇ ἀληθείᾳ τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο!

— Καὶ νομίζεις ὀλιγώτερον εὐτελὲς τὸ νὰ ἐκτείνῃς τὴν χεῖρα ἐπικαλούμενος τὴν φιλανθρωπίαν τῶν διαβατῶν; ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ πράξεις αὗται σὲ δυσαρεσκοῦσι, δύναμαι νὰ σὲ ἀπαλλάξω ἀπὸ ταύτην τὴν δυσαρέσκειαν· αὔριον τὸ πρωὶ θέλω ὁμιλήσει πρὸς τὸν Κύριον Καρτμάνον καὶ ἴσως συγκατανεύσει νὰ σὲ συμπαραλάβῃ εἰς τὸ ἐργοστάσιον αὐτοῦ· εἰπέ με λοιπὸν εὐχαριστεῖσαι εἰς τοῦτο;

— Ἀναμφιβόλως στέργω.

Ὁ Φρεδερῖκος δὲν ἠθέλησε νὰ ἐκτείνῃ τοιαύτην δυσάρεστον συνδιάλεξιν περιπλέον· ὁ Ἀντώνιος ἐφαίνετο παρὰ πολὺ ἀποκαμωμένος· παρεκίνησε λοιπὸν αὐτὸν νὰ εἰσέλθῃ πάλιν εἰς τὴν κατοικίαν τῆς Ὀδύλης. Ἀλλ' αὕτη ἀποδείξασα εἰς αὐτὸν διὰ περιφρονητικῶν τρόπων καὶ δι' αὐστηρῶν ἐπιπλήξεων τὴν διὰ ἐπιστροφὴν δυσαρέσκειαν καὶ ἐκπληξιν αὐτῆς, ἠνάγκασε τὸν Ἀντώνιον νὰ ζητήσῃ ἄλλοῦ διαμονήν· ἀλλ' ὁ Φρεδερῖκος ἱκετεύσας ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐπέτυχε παρὰ τῆς ἀγαθῆς Ὀδύλης νὰ συμμερισθῇ μετ' αὐτοῦ τὴν κλίνην καὶ τὸ δεῖπνον· καὶ τοιουτοτρόπως ὁ Ἀντώνιος ἠσθάνετο ἤδη τὴν προστασίαν τοῦ Φρεδερίκου ἐνεργοῦσαν ὑπὲρ αὐτοῦ.

(ἀκολουθεῖ.)

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ

Τὰ ὑποδήματα τοῦ φιλαργύρου.

Ὀθωμανός τις, Ἀλῆ Μουσταφᾶς καλούμενος, ἦτον ἐπὶ τοσοῦτον φιλάργυρος, ὥστε ἂν καὶ ἄνθρωπος πλούσιος, ἔζη ὅμως ῥυπαρῶς, ἐνεδύετο πάντοτε κατεξεσχισμένα φορέματα, καὶ δὲν ἠγόραζε πώποτέ τι τῶν ἀναγκαίων, εἰμὴ ὅτε τοῦτο ἐπωλεῖτο κατὰ τὸ ἥμισυ τοὐλάχιστον τῆς συνήθους αὐτοῦ ἀξίας· ἰδίως δὲ ἐφόρει ὑποδήματα τοσοῦτον παλαιὰ καὶ μετεσχηματισμένα ὑπὸ τῶν κατὰ καιροὺς πολλῶν ἐμβαλλωμάτων, ὥστε ἠδύνατό τις νὰ διαφιλονεικήσῃ, ἂν τὰ ὑποδήματα ταῦτα κατεσκευάσθησαν ὑφ' ἑνὸς ἢ πολλῶν σκυτοτόμων, τῶν πλείστων μάλιστα ἀδεξίων· ἡμέραν δέ τινα ἐξελθὼν τῆς πενιχρᾶς αὐτοῦ οἰκίας συνήντησε μυρεψὸν πωλοῦντα ἀρώματα ἐντὸς ὡραίων ὑαλίνων δοχείων κατὰ τὸ τέταρτον σχεδὸν τῆς συνήθους αὐτῶν ἀξίας. Ὁ φιλάργυρος λοιπὸν πλήρης χαρᾶς διὰ τὴν σπανίαν ταύτην ἐπιτυχίαν ἠγόρασε τὰ ἀρώματα μετὰ τῶν δοχείων, τὰ ὁποῖα παραλαβὼν ἐναπέθηκεν ἐπί τινος ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ παλαιᾶς τραπέζης, εὔελπις, ὅτι θέλει μεταπωλήσει αὐτὰ εἰς δεκαπλασίαν τιμήν· συγκινηθεὶς δὲ ἐπὶ πλέον ὑπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ κέρδους ἀπεφάσισε

νὰ λουσθῇ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν. Πορευόμενος λοιπὸν εἰς τὸν λουτρῶνα συνήντησέ τινα τῶν φίλων αὐτοῦ, ὅστις ὡς καὶ ἄλλοτε πολλάκις, ἤρχισε νὰ ἐπιπλήττῃ τὸν Ἀλῆ Μουσταφᾶν, ὡς γινόμενον ἀντικείμενον γέλωτος καὶ παραδειγματισμοῦ καθ' ὅλην τὴν πόλιν, ἕνεκα τῆς μεγάλης αὐτοῦ φειδωλίας καὶ ἰδίως τῶν ὑποδημάτων τὰ ὁποῖα ἐφόρει· ἀλλ' ὁ φιλάργυρος δικαιολογούμενος πρὸς τὸν φίλον αὐτοῦ ἐπὶ προφάσει ἀνεχείας, εἰσῆλθεν εἰς τὸν λουτρῶνα ἀφήσας ἐν τοῖς προθύροις κατὰ τὴν συνήθειαν τὰ πεπαλαιωμένα αὐτοῦ ὑποδήματα· μετ' ὀλίγας στιγμὰς εἰσῆλθεν ὁμοίως εἰς τὸν αὐτὸν λουτρῶνα λαμπρῶς ἐνδεδυμένος ἀξιωματικός. Λουσθεὶς δὲ ὁ φιλάργυρος Ἀλῆ Μουσταφᾶς ἐξῆλθε τοῦ λουτρῶνος, καὶ εὑρὼν τὰ ὑποδήματα τοῦ ἔτι λουομένου ἀξιωματικοῦ, ἐνόμισεν αὐτὰ ὡς δώρημα ἐκ μέρους τοῦ πρὸ ὀλίγου ἐπὶ φιλαργυρίᾳ ψέγοντος αὐτὸν φίλου καὶ περιβαλὼν αὐτὰ ἀνεχώρησεν. Μετά τινας στιγμὰς ἐξῆλθε καὶ ὁ ἀξιωματικὸς καὶ μὴ εὑρὼν τὰ ὑποδήματα αὐτοῦ, ἀλλ' ἀντὶ τούτων τὰ εἰς ὅλην τὴν πόλιν πασίγνωστα κατεμβαλλωμένα ὑποδήματα τοῦ Ἀλῆ Μουσταφᾶ, κατεμήνυσεν αὐτὸν ἐπὶ κλοπῇ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου.

Καὶ ὁ μὲν δικαστὴς γνωρίζων τὴν φιλαργυρίαν τοῦ ἀνθρώπου κατεδίκασεν αὐτὸν εἰς πρόστιμον πολλῶν χρημάτων· ὁ δὲ Ὀθωμανὸς ὀργισθεὶς κατὰ τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ, ὡς παραιτίων τῆς ζημίας ταύτης, ἔρριψεν αὐτὰ εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης τὰ ὑποδήματα ἐπενήργησαν κατ' αὐτοῦ δικαίαν ἐκδίκησιν· διότι περιπλεχθέντα ἐντὸς δικτύων ἁλιέων διέσχισαν τὰ δίκτυα διὰ τῶν ὑπ' αὐτὰ προσηλωμένων καρφίων· οἱ δὲ ἁλιεῖς ἀναγνωρίσαντες τὰ μοναδικὰ τοῦ Ἀλῆ Μουσταφᾶ ὑποδήματα, πορευθέντες ἔρριψαν αὐτὰ τὴν νύκτα διὰ τῆς θυρίδος ἐντὸς τῆς οἰκίας αὐτοῦ· τὰ ὑποδήματα πεσόντα ἐπὶ τῆς παλαιᾶς τραπέζης τοῦ Ἀλῆ Μουσταφᾶ ἀνέτρεψαν αὐτὴν καὶ συνέτριψαν τὰ ἐπ' αὐτῆς πρὸ μικροῦ ἀγορασθέντα ὑάλινα δοχεῖα· ὁ Ἀλῆ Μουσταφᾶς ἰδὼν πάλιν ἀναφανέντα τὰ ὑποδήματα αὐτοῦ, καὶ ζημιώσαντα αὐτὸν ἐκ νέου, νομίζων νὰ προλάβῃ πᾶσαν περαιτέρω ζημίαν, ἀπεφάσισε νὰ παραχώσῃ αὐτὰ ἐντὸς τοῦ παρακειμένου νεκροταφείου. Ἀλλ' ἄλλος τις Ὀθωμανὸς διαβαίνων καὶ ἰδὼν ἀνασκάπτοντα τὸ χῶμα, κατεμήνυσεν αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ὡς τυμβωρύχον. Ὁ Ἀλῆ Μουσταφᾶς, μὴ δυνηθεὶς νὰ δικαιολογηθῇ, κατεδικάσθη πάλιν εἰς βαρὺ χρηματικὸν πρόστιμον· πλήρης δὲ μανίας κατὰ τῶν ὀλεθρίων αὐτοῦ ὑποδημάτων, ἀπεφάσισε νὰ κατακαύσῃ αὐτά· ἀλλ' ἐπειδὴ ἦσαν ὑγρὰ ἐκ τοῦ παραχώματος, ἐξέθεσεν αὐτὰ ἐπὶ τοῦ δώματος τῆς οἰκίας, διὰ νὰ ξηρανθῶσι πρότερον. Ὁ κύων τοῦ γείτονος τοῦ Ἀλῆ Μουσταφᾶ, ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ δώματος καὶ παίζων μετὰ τῶν ὑποδημάτων, ἔρριψεν ἓν ἐξ αὐτῶν κάτω εἰς τὴν ὁδὸν, τὸ ὁποῖον πεσὸν προσέβαλεν ἔγγυόν τινα γυναῖκα διερχομένην διὰ τῆς ὁδοῦ· καὶ ἡ μὲν γυνὴ ἐξιππασθεῖσα ἀπέβαλεν ἐκ τοῦ φόβου· ὁ δὲ σύζυγος αὐτῆς κατεμήνυσε τὸν Ἀλῆ Μουσταφᾶν ἐπὶ φόνῳ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, τὸ ὁποῖον κατεδίκασεν αὐτὸν εἰς ἔτι βαρύτερον τῶν δύο πρώτων χρηματικῶν προστίμων.

Πλήρης ἀπελπισίας ὁ Ἀλῆ Μουσταφᾶς ἐπλήρωσε μὲν καὶ τὸ πρόστιμον τοῦτο, ἀλλὰ παραδοὺς τὰ πολυθρύλλητα ὑποδήματα εἰς τὸν δικαστὴν, παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ προσθέσῃ εἰς τὴν ἀπόφασιν, ὅτι ὁ Ἀλῆ Μουσταφᾶς παραιτεῖται ἐπισήμως παντὸς δικαιώματος ἰδιοκτησίας ἐπὶ τῶν ὑποδημάτων τούτων, καὶ ὅτι εἶναι ἀνεύθυνος διὰ πᾶσαν εἰς τὸ ἑξῆς πρᾶξιν τῶν κακούργων τούτων ὑποδημάτων. Καὶ ὁ μὲν δικαστὴς συνῆνεσε εἰς τὴν δικαίαν ταύτην αἴτησιν τοῦ Ἀλῆ Μουσταφᾶ· οὗτος δὲ διδαχθεὶς καὶ σωφρονισθεὶς ὑπὸ τῶν περιστατικῶν τούτων, ἐμετρίασε τὴν ῥυπαρὰν αὐτοῦ φιλαργυρίαν.

Ο ΠΙΘΗΚΟΣ ΞΟΥΘ,

τὰ ἤθη τοῦ αἰῶνος,

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΡΩΤΟΦΑΝΕΣ.

(*Συνέχεια ἐκ τῶν Ἀριθ.* 10, 11, 12, 13, 14 *καὶ* 15.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Σκέψεις τοῦ Μαλουκάτου ἐπὶ τοῦ ἡμερολογίου τοῦ Λιγαρίδου.

Ὁ Λιγαρίδης μείνας μόνος ἤρχισε νὰ φυλλομετρᾷ τὸ ὁποῖον εἶχε λάβει παρὰ τοῦ ξενοδόχου Ἀγκόπου ὑπόδειγμα τῶν εἰς Αἴγυπτον περιηγήσεων· καὶ ἀντιγράφων διάφορα τεμάχια, ποτὲ μὲν ἀπ' αὐτοῦ, ποτὲ δὲ ἀπὸ τῶν περὶ αὐτὸν Ἀγγλικῶν καὶ Γαλλικῶν βιβλίων, ἄλλοτε δὲ σχεδιάζων καὶ ὁ ἴδιος κατὰ μίμησιν τῶν πρωτοτύπων διάφορα ἀνύπαρκτα περιγατικὰ, τὰ μὲν ἀπίθανα, τὰ δὲ διόλου ἀσήμαντα, εἶχεν ἤδη συντάξει ἀηδῆ τινα καὶ ἀλλόκοτον συῤῥαφὴν ψευδῶν καὶ ἀπιθάνων συμβεβηκότων καὶ μωρῶν διηγημάτων, ὅτε ὁ Μαλουκάτος εἰσελθὼν εἰς τὸν θάλαμον ἠρώτησεν αὐτὸν, εἰς τί ἐνασχολεῖται καὶ δὲν ἐφάνη δι' ὅλης τῆς ἡμέρας.

Εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ἡμερολογίου τῶν εἰς Αἴγυπτον περιηγήσεών μου, τὸ ὁποῖον μόλις ἐτελείωσα, ἀπήντησεν ἐναβρυνόμενος ὁ Λιγαρίδης καὶ δεικνύων τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης ἔγγραφα αὐτοῦ.

Ὁ Μαλουκάτος λαβὼν εἰς χεῖρας τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἤρχισε νὰ ἀναγινώσκῃ τὸ ἡμερολόγιον τοῦ Λιγαρίδου· ἀλλ' ἀδιάκοπος δυσαρέσκεια ἐκφραζομένη ποτὲ μὲν διὰ σοβαροῦ κινήματος τῆς κεφαλῆς, ποτὲ δὲ διὰ χειρονομιῶν μετὰ ἀγανακτήσεως, ἢ διαγροφῆς τοῦ προσώπου, ἐξέφραζεν ἐπαρκούντως τὴν ἀπαρέσκειαν καὶ θλίψιν τοῦ φρονίμου γέροντος διὰ τὴν μωρίαν τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ· τελειώσας δὲ τὴν ἀνάγνωσιν ταύτην ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ παρακειμένου σκίμποδος καὶ καλέσας τὸν Λιγαρίδην νὰ καθίσῃ ὁμοίως, ὡμίλησε πρὸς αὐτὸν ὡς ἀκολούθως.

Ἡ ἐκπαίδευσις τῶν εὐκαταστάτων Ἑλλήνων κατὰ τὴν ἐποχήν μου, Λιγαρίδη, περιωρίζετο εἰς μόνην τὴν ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν τῆς γλώσσης ἡμῶν καὶ τὴν πρακτικὴν ἀριθμητικήν. Ὀλίγοι δέ τινες ἐδιδάσκοντο καί τινα μαθήματα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, τὰ παρὰ τῶν σημερινῶν ὀνομαζόμενα *ξηρὰ γραμματικά*, καὶ μολαταῦτα φαίνεται ὅτι ἡ κατὰ τὰ πάτρια ἔθιμα ἀνατροφὴ αὕτη τῶν νέων, ἂν καὶ περιωρισμένη, ἀλλὰ γινομένη ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ ἐποπτείαν τῶν ἰδίων αὐτῶν γονέων καὶ συγγενῶν, ἐκαρποφόρει ἱκανῶς, ἀνέπτυσσε τὸ λογικὸν τῶν νέων καὶ καθίστα νουνεχεῖς καὶ χρησίμους εἰς ἑαυτοὺς καὶ τὴν κοινωνίαν· ἀφοῦ δὲ πρό τινων ἐτῶν παρεισέφρησε καὶ εἰς ἡμᾶς ἡ συνήθεια τῆς ἐν ἀλλοδαπῇ ἀνατροφῆς τῶν νέων, παρετήρησα μετὰ πολλῶν ἄλλων, ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν ἐκεῖ μαθητευόντων, ἐπανέρχονται εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀμαθεῖς, μωροὶ, δοκησίσοφοι, καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν εἰς ἄκρον διεφθαρμένοι· καὶ βέβαια δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποβῇ ἄλλως πως. Διότι οἱ νέοι οὗτοι ῥιπτόμενοι διὰ μιᾶς εἰς τόπους, τῶν ὁποίων ἀγνοοῦσι τὴν γλῶσσαν, τῶν ὁποίων τὰ ἤθη, ἔθιμα καὶ πολίτευμα εἶναι ὅλως ἀντίθετα πρὸς τὰ τῶν πατρίδων αὐτῶν, στερημένοι πάσης ὁδηγίας, συμβουλῆς καὶ προστασίας, ἔχοντες πολλοὶ ὑπὸ τὴν διάθεσιν αὐτῶν ὁπωσοῦν ἱκανὰ χρήματα, καὶ μὴ κατεχόμενοι ὑπὸ τῆς αἰδοῦς, τὴν ὁποίαν ἐμπνέει εἰς τὰς ψυχὰς τῶν νέων ἡ ὑπὸ τῶν οἰκείων γνῶσις τῶν παρεκτροπῶν αὐτῶν, ὡς ὄντες ἄγνωστοι εἰς ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς Εὐρωπαϊκῆς πόλεως ἐν ᾗ ζῶσι, ἐκτραχηλίζονται ἐντὸς ὀλίγου εἰς τὴν ἐσχάτην διαφθορὰν, καὶ ἀντὶ νὰ καταγίνωνται εἰς μαθήματα, κατατρίβουσι τὸν καιρὸν αὐτῶν εἰς ματαίας περιδιαβάσεις, εἰς χοροὺς, εἰς θέατρα καὶ εἰς ἀθεμίτους σχέσεις, γράφοντες κατὰ μῆνα ἀνὰ μίαν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς συγγενεῖς αὐτῶν, ἀρχομένην ἀπὸ τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν ὀνομάτων δεκαπέντε ἐπισημῶν, περὶ τὰς ὁποίας λέγουσιν ὅτι ἀσχολοῦνται, καὶ τελειουμένην εἰς τὰ στερεότυπα παράπονα, ὅτι τὸ μηνιαῖον δὲν ἐξαρκεῖ πρὸς ἀγορὰν τοσούτων βιβλίων καὶ πληρωμὴν ἰδιαιτέρων διδασκάλων, ἐν ᾧ τὰ χρήματα ταῦτα ῥίπτονται εἰς τὰ θέατρα, εἰς τὰ καφφενεῖα καὶ εἰς τὰς κακοηθεστέρας χρήσεις. Τὴν τοιαύτην ἀθλίαν διαγωγὴν πολλῶν τοιούτων Ἑλλήνων μαθητῶν τῆς Εὐρώπης εἶχον τὴν δυστυχίαν καὶ ἰδίοις ὀφθαλμοῖς νὰ παρατηρήσω κατὰ τὴν εἰς τινας πόλεις αὐτῆς προσωρινὴν διατριβήν μου, καὶ παρ' ἄλλων ἀξιοπίστων ὁμογενῶν νὰ πληροφορηθῶ· ἤδη δὲ παρατηρῶ ἐξ ὅτου ἐπέστρεψας, ὅτι καὶ σὺ ὄχι μόνον οὐδόλως ὠφελήθης ἐκ τῆς μακροχρονίου ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ μαθητεύσεώς σου, ἀλλὰ μάλιστα καὶ κατέστης μωρότερος, ἐὰν δὲν ἀπέκτησας, ὡς φοβοῦμαι, καὶ σοβαροτέρας ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς κακοηθείας.

Εἰπέ μοι, σὲ περακαλῶ, εἰς τί θέλει σὲ χρησιμεύσει ἡ συῤῥαφὴ τοσούτων ἀναιδῶν ψευδῶν καὶ ἀηδῶν φλυαριῶν καὶ τοσούτων ἀτόπων ψιττακισμῶν, τὰ ὁποῖα συνέῤῥαψας

ἐνταῦθα ἐν εἴδει ἡμερολογίου περιηγήσεως, τολμῶν μάλιστα νὰ γράψῃς, ὅτι θέλεις δημοσιεύσει αὐτὸ διὰ τοῦ τύπου πρὸς ὄφελος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους; Ποῦ εἶδες σὺ τὰς πυραμίδας τῆς Αἰγύπτου; καὶ πῶς ἀνέβης πρῶτος εἰς τὴν κορυφὴν μιᾶς ἐξ αὐτῶν ἐν ἔτει 1835, ἐν ᾧ κατ' ἔτος ἀπὸ τοσούτων αἰώνων ἀναβοκαταβαίνουσι μυριάδες ἀνθρωποι; ὑπάρχει γελοιωδεστέρα μωρία, ἢ τὸ νὰ μὴ γνωρίζῃς, ὅτι ἡ λεγομένη *βελόνη τῆς Κλεοπάτρας* εἶναι λίθινος ὀβελίσκος, ζυγίζων πολλὰς χιλιάδας ὀκάδων, ἀλλὰ νὰ θαῤῥῇς, ὅτι εἶναι βελόνη δι' ἧς αἱ γυναῖκες ῥάπτουσιν; Ἔπειτα ποίαν ὠφέλειαν δύνανται νὰ λάβωσιν οἱ ἄνθρωποι ἀναγινώσκοντες ἐν τῷ σύγγραμματί σου ὅτι σὺ εἰς τὰς 17 Ἀπριλίου ἔφαγες ἀξιολόγους μπανάνας, καὶ ὅτι εἷς ἐξ αὐτῶν ἦτο πολὺ ὥριμος; ὅτι εἰς τὰς 18 τοῦ ἰδίου μηνὸς ἔφαγες πολὺ εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ προξένου τῆς Ἑλλάδος; ὅτι μετὰ ταῦτα ὑπῆγες εἰς τὸ καφφενεῖον καὶ ἔπαιξας τὰς σφαίρας; ὅτι ἐξερχόμενος ἐκεῖθεν εἶδες δύο γυναῖκας ἐκ τῆς Ἀβυσσηνίας καὶ ἐσυμπέρανας ἐκ τῆς ἡλικίας αὐτῶν, ὅτι ἡ μία πρέπει νὰ ἦτο μήτηρ τῆς ἄλλης καὶ ἄλλας τοιαύτας ἀργολογίας; καὶ πρὸ πάντων προφανέςατα ψεύδη;

Ἀλλὰ, θεῖε, ὁ συμπολίτης ἡμῶν καὶ φίλος μου δικηγόρος Πηγαδοςομίδης μ' ἔλεγε συνεχῶς, ὅτι ἡ βάσις τοῦ κοινωνικοῦ βίου τῶν μεγάλων ἀνδρῶν πρέπει νὰ ἦναι τὸ ψεῦδος· ὅτι διὰ νὰ ζῇ τις εὐτυχὴς καὶ νὰ θαυμάζηται ἐν τῷ κόσμῳ, δὲν ἔχει χρείαν νὰ ἦναι οὔτε τίμιος, οὔτε δίκαιος, οὔτε πεπαιδευμένος· φθάνει μόνον νὰ γνωρίζῃ νὰ ὑποκρίνηται εὐστόχως, καὶ νὰ φωνασκῇ ἀδιακόπως ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἱκανότητος, καὶ τότε δύναται νὰ κατορθώσῃ τὰ μεγαλήτερα αὐτοῦ συμφέροντα, ἐν ᾧ ἐὰν θελήσῃ ν' ἀκολουθῇ πραγματικῶς τοὺς κανόνας τῆς ἀρετῆς, ὁ ἔλεγχος τῆς συνειδήσεως καὶ ὅλα τὰ γελοῖα αὐτῆς παραγγέλματα θέλουσιν ἀποτρέπει αὐτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ τῶν κερδαλαιοτέρων ἐπιχειρήσεων· ὅτι ἕνεκα τούτου αὐτὸς εἶχεν ὡς βάσιν καὶ θεμέλιον τοῦ ἰδίου αὐτοῦ συστήματος, τὴν ὑπόκρισιν, τὸ ψεῦδος, καὶ τὴν ἀπάτην, δι' ὧν κατώρθωσε πολλάκις λαμπρὰ καὶ μεγάλα συμφέροντα.

Γνωρίζω πρὸ καιροῦ, ἐπανέλαβε σοβαρῶς ὁ Μαλουκάτος, ὅτι τοιαῦται εἶναι αἱ ἀρχαὶ τῆς ἠθικῆς τοῦ ἀθλίου τούτου δικηγορίσκου· ὅτι ὁ Πηγαδοςομίδης ἔχων, φαίνεται, ἐκ φύσεως νοῦν μοχθηρὸν καὶ διάθεσιν διεςραμμένην, ἀπερρόφησε, μᾶλλον παντὸς ἄλλου Ἕλληνος, ὅλας τὰς Εὐρωπαϊκὰς κακοηθείας, χωρὶς νὰ ὠφεληθῇ οὐδόλως ἐκ τῆς ἐν τῇ Ἀμερικῇ διατριβῆς αὐτοῦ· ἡ κυριωτέρα μάλιστα αἰτία δι' ἣν σὲ εἶχον διατάξει ἐσχάτως νὰ ἔλθῃς πλησίον μου ὑπῆρξε τὸ νὰ σὲ ἀποσπάσω ἀπὸ τῆς μετὰ τοιούτου διεφθαρμένου ἀνθρώπου σχέσεως, καὶ ἤδη τρέμω φοβούμενος μήπως ἡ πρόνοιά μου αὕτη ἐλήφθη πολλὰ ἀργά! . . . . γνωρίζεις δὲ ὅτι ἡ συμφορὰ αὕτη θέλει εἶσθαι θανατηφόρος δι' ἐμὲ, ὅστις ἐθεμελίωσα ἐπὶ σὲ τὴν ἀνάστασιν τῆς οἰκογενείας μου, ἀφ' ὅτου ἐστερήθην πάσης ἐλπίδος πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς μονογενοῦς θυγατρός μου καὶ ἐξαδέλφης σου Μαριέτας. Εἶπε· καὶ δάκρυα κατεκύλισαν ἐπὶ τῶν ῥευτιδωμένων παρειῶν τοῦ ἄπαιδος γέροντος· αἱ δὲ παρατηρήσεις αὐτοῦ, καὶ πρὸ πάντων αἱ περὶ τῆς ἠθικῆς τοῦ Πηγαδοστομίδου ἐπικρίσεις καὶ τὸ ὄνομα τῆς Μαριέτας, κατετάραξαν τὰς αἰσθήσεις τοῦ Αιγαρίδου, ὡς θορυβεῖ τὸν δολοφόνον ἡ καθ' ὕπνους ὄψις τοῦ αἱματοφύρτου θύματος· ὠχρὸς καὶ ἄφωνος προσήλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸ ἔδαφος· ἡ μετάνοια καὶ ἡ διαφθορὰ ἀντεπάλαιον εἰς τὰ βάθη τῆς κούφου αὐτοῦ καρδίας, καὶ πολυειδεῖς ἀντίθετοι λογισμοὶ κατεσπάραττον ἐναλλὰξ τὴν εὐόλιτον αὐτοῦ ψυχήν. Παρατηρῶν δὲ μετὰ προσοχῆς τὸν συνταράξαντα τὰς αἰσθήσεις τὸν Αιγαρίδου ἔλεγχον τῆς συνειδήσεως εἶχον νομίσει, ὅτι ἡτοιμάζετο νὰ ῥιφθῇ εἰς τὰς πόδας τοῦ εὐεργέτου καὶ θείου αὐτοῦ, νὰ ὁμολογήσῃ ὅσα ἐγνώριζε καὶ ἔπραξε περὶ τῆς Μαριέτας, καὶ νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν τῆς παρελθούσης κακῆς αὐτοῦ διαγωγῆς . . . ἀλλ' ὁ δυστυχὴς γέρων εἶχε προφητεύσει· διότι ἡ περίςασις αὕτη ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ περὶ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ πρόνοια ἐλήφθη τῷ ὄντι πολλὰ ἀργά!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

Ἡ Ἀσθένεια.

Τὴν ἐπαύριον τῆς σκηνῆς ταύτης ἐπιβιβασθέντες τοῦ Ἀγγλικοῦ ἀτμοπλόου ἀνεχωρήσαμεν ἐξ Ἀλεξανδρείας καὶ μετά τινων ἡμερῶν ἀτάραχον θαλασσοπλοΐαν ἐφθάσαμεν εἰς Λονδῖνον. Δύο δὲ ἡμέρας μετὰ τὴν ἄφιξιν ἡμῶν εἰς τὴν μεγαλούπολιν ταύτην ἠσθένησα πάλιν ὑπὸ πυρετοῦ πολὺ σφοδροτέρου καὶ κακοηθεστέρου ἐκείνου, τὸν ὁποῖον εἶχον ὑποφέρει ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Εὑρισκόμην δὲ ἐν τοιαύτῃ ἀθλίᾳ καταστάσει, ὥστε ἡ ἐν τῇ ζωῇ ὕπαρξίς μου δὲν διεκρίνετο, εἰ μὴ ἐκ τῆς φλογώδους θέρμης ὅλου τοῦ σώματος καὶ τῶν βαρέων καὶ πνιγηρῶν ἤχων τῆς καταπιεζομένης ἀναπνοῆς μου· οἱ δεσπόται μου εἶχον προσκαλέσει ἀλληλοδιαδόχως πολλοὺς Ἱπποκράτας τῆς πρωτευούσης τῆς Ἀγγλίας, ἀλλ' ὅλοι οὗτοι διὰ διαφόρων ὑψηλῶν καὶ πολυμαθεςάτων συλλογισμῶν ἐσυμπέρανον σοφῶς

καὶ ἀπέδειξαν ἐναργῶς, ὅτι εἶμαι ἀσθενὴς, καὶ ὅτι πάσχω ὑπὸ πυρετοῦ, ἢ σπληνὸς, ἢ γαστροεντερίτιδος, ἢ ἐγκεφαλίτου· ὅτι ἡ ἀσθένειά μου προήρχετο ἐκ κρυολογήματος, ἢ ἐκ τῆς ἐξάψεως τοῦ αἵματος, ἢ ἐκ τοῦ στομάχου, ἢ ἐκ τῆς μεταβολῆς τοῦ κλίματος, ἢ τέλος ἐξ ἀγνώςου τινος αἰτίας· καὶ ὅτι ἐπειδὴ ἡ φυσικὴ ἐνέργεια τοῦ μηχανικοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ σώματος παρεξετράπη τῆς τροχιᾶς τῆς τακτικῆς πορείας τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἐκ τῆς ἀντενεργείας τινὸς τῶν ῥηθεισῶν αἰτιῶν, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπαναφέρωσιν αὐτὴν εἰς τὴν προτέραν αὐτῆς κατάστασιν διὰ τῶν βοηθημάτων τῆς ἐπιςήμης.

Ἀλλ' ἡ ἐκ τῶν φιλοσοφικῶν τούτων σκέψεων καὶ ὡραίων συλλογισμῶν πηγάζουσα συμφορὰ ἦτο τὸ ὅτι οἱ ἐξοχώτατοι οὗτοι διεφώνουν τὰ μέγιστα ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῶν ἐπιστημονικῶν βοηθημάτων, τὰ ὁποῖα ὤφειλον νὰ μεταχειρισθῶσι κατὰ τὴν προκειμένην περίστασιν· διότι ἄλλοι μὲν ἐγνωμοδότουν, ὅτι ἐπειδὴ ἡ ἀσθένειά μου προέρχεται ἐκ τῆς ἐξάψεως τοῦ αἵματος, θέλω ἀποθάνει, ἐὰν δὲν μὲ ἐκθέσωσιν ἀμέσως εἰς τὸ ὕπαιθρον, ἐπιθέτοντες παγετοὺς ἐφ' ὅλου τοῦ σώματός μου· οἱ δὲ διϊσχυρίζοντο, ὅτι ἡ ἀσθένειά μου προέρχεται ἐκ κρυολογήματος, καὶ ἑπομένως εἶναι ἀνάγκη νὰ μὲ βάλωσιν ἐντὸς θερμοῦ λουτροῦ καὶ νὰ προκαλέσωσι γενικὸν ἱδρῶτα, χωρὶς δὲ τῆς δραςηρίου ταότης βοηθείας, ἀποθνήσκω ἀφεύκτως· ἕτερός τις εἶπεν, ὅτι ἐὰν δὲν μεταχειρισθῶσιν ἀφθόνους ἀφαιμάξεις, θέλω ἀποθάνει μετὰ δύο ὥρας· ἀλλ' ἄλλος τις πυῤῥὸς προγάστωρ ἀπήντησε καγχλάζων, ὅτι ἡ ἐλαχίστη ἀφαίμαξις θέλει μὲ ἐπιφέρει τὸν θάνατον, καὶ διὰ ν' ἀποδείξῃ τὸ ἀλάνθαςον τῆς ἐπιςημονικῆς αὐτοῦ διαγνώσεως ἐπρόβαλε, κτυπῶν τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὅτι στιχηματίζει νὰ πληρώσῃ δέκα λιτρῶν ῥοσμπὶφ, καὶ παρεκάλει τοὺς δεσπότας μου νὰ στέρξωσι, τοὐλάχιστον χάριν περιεργείας, εἰς τὴν δοκιμασίαν τοῦ μέσου τούτου τῆς θεραπείας, δι' οὗ ἡ θέλει ἀποδειχθῇ ἡ ἐπιστημονικὴ αὐτοῦ ὑπεροχὴ, ἢ θέλει ζημιωθῇ ὁ ἴδιος τὴν τιμὴν δέκα λιτρῶν ψητοῦ κρέατος.

Αἱ ἀντίθετοι αὗται γνῶμαι καὶ διϊσχυρισμοὶ ἠρέθησαν καὶ ἐξῆψαν τὴν φύσει εὐερέθιστον μαύρην χολὴν τῶν Ἄγγλων Ἱπποκρατῶν. Αἱ δὲ φιλονεικίαι καὶ διϊσχυρισμοὶ προέβησαν εἰς κραυγὰς καὶ κατ' ἀλλήλων ὕβρεις καὶ ἀπειλὰς, καὶ ὁ θάλαμος ὠμοίαζε μᾶλλον καπηλεῖον μεθυσμένων ναυτῶν, ἢ θάλαμον ἀσθενοῦς, περιςοιχισμένου ὑπὸ ἐξευγενισμένων μαθητῶν τῆς θείας ἐπιςήμης. Ἐπὶ τέλους εἷς τῶν ἰατρῶν, μεγαλοφωνότερος τῶν ἄλλων, ἐπέτυχε νὰ κατευνάσῃ τὴν φρικτὴν ταύτην ἐπιστημονικὴν τρικυμίαν διὰ τῆς ἀκολούθου σοφῆς αὐτοῦ δημηγορίας.

« Ὅλοι ἡμεῖς οἱ παρόντες ἐξοχώτατοι, εἶπε μετὰ σοβαρᾶς κατανύξεως, ἔχομεν δίκαιον· ἐὰν δὲ διαφωνῶμεν πρὸς ἀλλήλους ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τῶν θεραπευτικῶν μέσων, τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ συστήματος, εἰς τὸ ὁποῖον ἕκαστος ἡμῶν ἐξερχόμενος τοῦ πανεπιστημίου προσεκολλήθη· ἐπειδὴ δὲ πάντα τὰ συστήματα ταῦτα ὑπάρχουσιν ἀνεγνωρισμένα ὡς ἄριστα ὑπὸ τῶν σοφῶν τῆς Εὐρώπης, καὶ ἑπομένως πάντα δύνανται νὰ ἐπιδαψιλεύσωσιν εἰς τὸν ἀσθενῆ τὴν ζωὴν, ἢ καὶ ἂν ἐπιφέρωσι τὸν θάνατον, πληροφορεῦσιν ὅμως τὸν ἀσθενῆ ὅτι ἀπέθανε κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἐπιστήμης, καὶ ἐπειδὴ οἱ παρόντες ἰατροὶ εὑρέθημεν ἀκολουθοῦντες ἕκαστος διάφορον θεραπευτικῆς σύστημα, ἡ δὲ ἀξιοπρέπεια τῆς ὑψηλῆς ἡμῶν ἐπιστήμης, τὸ συμφέρον τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος, καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἰδίους πελάτας ἰατρικὴ ὑπόληψις ἑκάστου δὲν ἐπιτρέπουσιν εἰς οὐδένα νὰ παραχωρήσῃ τὰ πρωτεῖα εἰς τὸ σύστημα τοῦ ἑτέρου, καὶ ἐπειδὴ λαμβάνοντες τὸ δίπλωμα τοῦ νὰ μετερχώμεθα τὴν ἐπιστήμην ἡμῶν ὁρκιζόμεθα, ὅτι θέλομεν ὁδηγεῖσθαι ὑπὸ μόνης τῆς φιλανθρωπίας, χωρὶς ποτε νὰ παρασυρώμεθα ὑπὸ παθῶν, προλήψεων καὶ ἰδιοτελειῶν, ἀνάγκη, διὰ νὰ ὁμονοήσωμεν πάντες, νὰ ἀναφερθῶμεν εἰς τὴν κρίσιν αὐτῆς ταύτης τῆς ἀσθενείας· καὶ τοῦτο δὲν δύναται ἄλλως νὰ κατορθωθῇ εἰμὴ διὰ τοῦ ζωϊκοῦ μαγνητισμοῦ. Προβάλλω λοιπὸν νὰ μαγνητίσωμεν τὸν ἀσθενῆ, καὶ τότε αὐτὸς θέλει ὁμολογήσει πρὸς ἡμᾶς τὸ ἴδιον πάθος καὶ τὴν κατάλληλον αὐτοῦ θεραπείαν. »

Ἐλαφρὸς ψιθυρισμὸς ἀποδοχῆς τῶν λεγομένων διεδέχθη τὴν ὁμιλίαν τοῦ Μεσμεριστοῦ ἰατροῦ καὶ αἱ πρὸς μαγνητισμὸν ἑτοιμασίαι εἶχον ἤδη ἀρχήσει, ὅτε ὁ γέρων Μαλουκάτος, ὅστις δυσαρεστηθεὶς εἶχεν ἐξέλθει τοῦ θαλάμου κατὰ τὴν προηγουμένην θορυβώδη σκηνὴν, ἐπανελθὼν καὶ πληροφορηθεὶς τὴν ἀπόφασιν τῶν ἐξοχωτάτων, κινήσας τὴν κεφαλὴν καὶ μειδιάσας, « ἔχει καλῶς, εἶπεν ἐξοχώτατοι, ἡ περὶ τοῦ μαγνητισμοῦ τοῦ ἀσθενοῦς ἰδέα ὑμῶν· ἀλλ' εἰς ποίαν γλῶσσαν νομίζετε, παρακαλῶ, ὅτι ὁ πίθηκος τοῦ ἀνεψιοῦ μου, ἀφοῦ μαγνητισθεὶς ἀποκοιμηθῇ, δύναται νὰ ἐκφράσῃ πρὸς ὑμᾶς τὸ πάθος ὑφ οὗ ἐνοχλεῖται, καὶ τὸν καταλληλότερον τρόπον, τὸν ὁποῖον δύνασθε νὰ μεταχειρισθῆτε πρὸς θεραπείαν αὐτοῦ; »

Ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἀναπτύξεως τῆς δυσκόλου ταύτης προτάσεως τοῦ Μαλουκάτου διεκόπη, κατὰ καλὴν τύχην τῶν ἰατρῶν, ἐκ τῆς αἰφνιδίου εἰσόδου τοῦ Λιγαρίδου, ὅς εἰσελθὼν ἐνεχείρησεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν θεῖον αὐτοῦ, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ὁποίας ὁ γέρων εἶπε πρὸς τὸν Λιγαρίδην, ὅτι μεγάλα καὶ κατεπείγοντα οἰκογενειακὰ συμφέροντα ἀπαιτοῦσι νὰ μεταβῶσιν ἀμφότεροι εἰς Κωνσταντινούπολιν. Καὶ ἐπειδὴ ὑπῆρχεν ἀδύνατον νὰ μὲ συμπαραλάβωσι μετ' αὐτῶν ἀσθενῆ καὶ σχεδὸν ψυχορραγοῦντα, ἐνεκρίθη νὰ μὲ μεταφέρωσιν εἰς τὸ σημαντικώτερον Νοσοκομεῖον τοῦ Λονδίνου, ὅπου καὶ μὲ μετεκόμισαν αὐθημερὸν ἐπὶ φορείου.

Ἐπὶ κλίνης κείμενος ἐντὸς τοῦ Νοσοκομείου τούτου περιεκυκλώθην ὑπὸ πλήθους διαφόρων τὴν ὄψιν ἰατρῶν καὶ φιλοσόφων, γνωμοδοτούντων ἀλλοπροσάλλως καὶ προσδοκόντων ἀνυπομόνως καθ' ἡμέραν, ὡς οἱ ἀνεψιοὶ τῶν ἀγάμων θείων, τὸν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἐπαπειλούμενον θάνατόν μου, διὰ νὰ πλουτήσωσιν, ὡς ἐνόμιζον, τὴν ἐπιστήμην διὰ τῶν ἐκ τῆς ἀνατομίας μου φώτων.. Καὶ Κύριος οἶδε, δι' ὁποίων τερατωδῶν συστημάτων οἱ γεννάδες οὗτοι ἤθελον ἐπαυξήσει τὸ χάος τῶν φιλοσοφικῶν αὐτῶν ἰδεῶν, ἐὰν ἀνατέμνοντες τὸ σῶμά μου ἤθελον εὕρει, ὅτι εἶχον τὸν αὐτὸν ἐσωτερικὸν διοργανισμὸν πρὸς τὸν τοῦ ἀνθρώπου! ὁποῖοι τότε φιλοσοφικοὶ διαπληκτισμοί! ὁποῖαι ἐξυβρίσεις! ὁποῖαι μονομαχίαι καὶ ἀπαγχονισμοί! .... ὁ θεὸς ἐφείσθη βέβαια διὰ τῆς ἀναῤῥώσεώς μου τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἡσυχίας τοῦ ἀνθρωπίνου νοός.

Ἐκ τοῦ Νοσοκομείου μὲ παρέλαβεν ὁ ἀπαγχονισθεὶς λόρδος, παρὰ τοῦ ὁποίου μὲ εἶχες ἀγοράσει εἰς Λονδῖνον· ἀλλὰ ποῖαι συμφωνίαι προηγήθησαν μετὰ τοῦ Λιγαρίδου καὶ πῶς μετέβην εἰς τὴν κατοχὴν ἐκείνου τοῦ λόρδου, δὲν ἠδυνήθην ποτὲ νὰ ἐξακριβώσω. Διότι ὁ Ἄγγλος οὗτος δεσπότης μου εἶχε τοσαύτην πρὸς τὸ ψεύδεσθαι εὐγενῆ κλίσιν καὶ ἕξιν, ὥστε διηγεῖτο περὶ ἐμοῦ, ποτὲ μὲν ὅτι κυνηγῶν εἰς τὴν Ἀφρικὴν μὲ συνέλαβεν ὁ ἴδιος κοιμώμενον ἐπί τινος δένδρου, ποτὲ δὲ ὅτι αὐθόρμητος παρηκολούθουν αὐτὸν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας εἰς τὴν ἔρημον τῆς Ἀραβίας, συλλαβὼν, ὡς ἔλεγεν, ἐξιδιάζουσαν ὑπόληψιν πρὸς τὸν ἐλεύθερον καὶ εἰλικρινῆ αὐτοῦ Ἀγγλικὸν χαρακτῆρα, καὶ τοσαῦτα ἄλλα ἀναιδῆ ψεύδη, ὥστε ὀλίγον ἔλειψε νὰ συγχύσῃ ἐπὶ τοσοῦτον τὰς ἰδέας μου, ὥστε νὰ λησμονήσω καὶ αὐτὸς ἐγὼ τὴν ἀληθῆ ἱστορίαν τῆς καταγωγῆς μου.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἀπὸ τῆς ἀποφράδος ἐκείνης ἡμέρας τῆς 15 Μαρτίου 1825 συνέχεια τῶν συμβεβηκότων μου, δι' ὧν ἡ θεία δίκη ἠθέλησε νὰ ἐξιλεώσω τὴν κατὰ τοῦ ἰδίου μου εὐεργέτου ἀποτρόπαιον δολοφονίαν, μέχρις οὗ μετέβην ὑπὸ τὴν δεσποτείαν σου καὶ μέχρι τῆς ὥρας, καθ' ἣν ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ ηὐδόκησε νὰ μὲ ἐπιδαψιλεύσῃ τὴν συγχώρησιν τοῦ φρικτοῦ ἐγκλήματός μου καὶ νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν εἰς ἐμὲ ἐπάνοδον τοῦ λόγου. Κατελθὼν δὲ κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἐκλείσθην ἐντὸς τοῦ θαλάμου μου καὶ ἐδόξασα τὴν μὴ θέλουσαν τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἄπειρον εὐσπλαγχίαν τοῦ Θεοῦ· ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ εἰς τὸ ἑξῆς, σωφρονισθεὶς ὑπὸ τῶν συμφορῶν μου, θέλω προσπαθήσει νὰ φανῶ τὸ κατὰ δύναμιν ὠφέλιμος εἰς τὴν κοινωνίαν διὰ τῆς πράξεως τῆς ἀρετῆς, καὶ τῶν μικρῶν ὁδηγιῶν, τὰς ὁποίας ὡς ἐκ τῶν παθημάτων μου δύναμαι νὰ χορηγήσω πρὸς τοὺς νεωτέρους μου· εἶχον μάλιστα νὰ σὲ εἴπω πολλὰ καὶ ἀναγκαῖα περὶ τῆς διαγωγῆς σου, χρηζούσης γενικῆς μεταῤῥυθμίσεως· ἀλλὰ τοῦτο μὲν θέλομεν ἀναβάλλει εἰς καταλληλότερον καιρὸν· ἤδη δὲ ἐλπίζω, ὅτι δὲν θέλεις μὲ ἀρνηθῆ τὴν ἀκόλουθον χάριν· γνωρίζεις ὅτι ἐνταῦθα εἶμαι γνωστὸς τοῖς πᾶσιν ὡς πίθηκος· ἡ δὲ παράδοξος αὕτη εἰς ἄνθρωπον μεταμόρφωσίς μου θέλει κινήσει τὴν γενικὴν περιέργειαν, καὶ μὲ ἐπιφέρει ἀνυποφόρους ἐνοχλήσεις· σὲ παρακαλῶ λοιπὸν νὰ μὲ δώσῃς τὴν ἄδειαν καὶ τὰ μέσα τοῦ νὰ μεταβῶ εἰς Σύρον, ἥτις, ὡς ἀκούω, εἶναι ἡ μᾶλλον πεπολισμένη πόλις τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀφ' οὗ ἐνδυθῶ καὶ ἑτοιμασθῶ ἐκεῖ ὡς ἄνθρωπος, θέλω μεταβῆ εἰς Ἀθήνας καὶ τελειώσει τὰς ἡμέρας μου πλησίον σου, προσπαθῶν νὰ σοὶ χρησιμεύσω τὸ κατὰ δύναμιν. Ἐπιθυμῶ πρὸς τούτοις καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ μὴν ὁμιλήσῃς εἰς οὐδένα περὶ τῆς παραδόξου ταύτης μεταμορφώσεως μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς μου.

Ὡς πρὸς τοῦτο, ἀπήντησεν ὁ Καλλίστρατος, ἔσο βέβαιος, ὅτι συναριθμούμενος μεταξὺ τῶν ἀρίστων διπλωματῶν τῆς μεγάλης ἰδέας, γνωρίζω νὰ φυλάττω τὸ μυστικὸν καὶ ὅταν ἀκόμη ἦναι ἀναγκαία ἡ κοινοποίησις αὐτοῦ· παραδεχόμενος δὲ τὴν πρότασίν σου, σὲ δίδω καὶ 500 δίστηλα δι' ἔξοδά σου, καὶ εἶσαι ἐλεύθερος νὰ μεταβῆς εἰς Σύρον, ἢ ὅπου ἀλλαχοῦ θέλῃς.

Καὶ τὴν ἐπαύριον ὁ Ξοὺθ ἐπιβιβασθεὶς τοῦ Αὐστριακοῦ ἀτμοπλόου ἀνεχώρησεν εἰς Σύρον.

(ἀκολουθεῖ.)